

NT B3

Magazine

**Spotify is een moord op
de muziekindustrie**

Ellen Schoenaerts

**Ik heb vaak het gevoel
dat mijn mentale last
een afknapper is voor
andere mensen**

Anna-Livia Smekens

**Universiteit
Antwerpen**

ACHTERGRONDVERHAAL

- P 11 Jo Naulaerts
- P 24 Clara Spaepen
- P 32 Laura Fransen
- P 44 Felien Nkayilu
- P 50 Lotte Van Assche

KORTVERHAAL

- P 04 Maxim Rosiers

INTERVIEW

- P 15 Vince Noens
- P 21 Lounja Stubbe
- P 25 Julie Ecran & Maxim Rosiers
- P 30 Anneke Hochstenbach & Sophie Hansart
- P 39 Jetse Ceulemans & Quinte Gijssmans
- P 42 Lou Van Goethem & Felien Nkayilu
- P 45 Marlina Tokarska & Louise Schreurs
- P 48 Luna Mewissen & Anne Sauviller

BLOG

- P 01 Rania De Clerck
- P 18 Jo Naulaerts
- P 53 Leonie Heremans

NECROLOGIE

- P 09 Arthur Claes
- P 14 Jozefien Boeckxstaens
- P 29 Noor Nuyts
- P 34 Charlot Van den Bogaert
- P 36 Julia Van de Leest
- P 38 Florette Fonteyne
- P 41 Helena Burm
- P 51 Lore Van Elsacker

RECENSIE

- P 12 Rune Boes
- P 13 Zita Van Dijck
- P 27 Léah De Roy
- P 35 Anne Sauviller
- P 52 Silke Kinnet

COLUMN

- P 03 Nick Celen
- P 10 Sarah Verbeke
- P 20 Flor Pittomvils
- P 23 Jozefien Kloosterboer
- P 28 Fien Verberckmoes
- P 33 Sophie Hansart
- P 37 Floor Buermans
- P 47 Marlina Tokarska

De beste studieplekjes in Antwerpen (voor wanneer je kot je tegenwerkt)

Een blogsite over mijn leven als student Taal- en Letterkunde in Antwerpen. Ik neem je mee in mijn dagelijkse realiteit van het studentenleven, van eindeloze studienachten tot de beste koffiebars en mijn tips en ervaringen.

Ik geef toe, mijn bureau op kot kan een perfecte plek zijn, maar dan ook enkel als de burens stil zijn, er geen werken in de straat zijn en mijn kotgenoten niet spontaan een karaokeavond organiseren. Daarom heb ik als tweedejaarsstudent een geheim talent ontwikkeld: ik weet precies waar de goede studieplekjes zich bevinden in Antwerpen. Plaatsen waar je goed zit, de wifi werkt en je bijna altijd productief kunt werken (we zijn tenslotte allemaal mensen). Hier zijn mijn persoonlijke favorieten, allemaal voorzien van gratis wifi en stopcontacten:

1. De Bib van de Universiteit Antwerpen

Deze nummer één is misschien voorspelbaar, maar het is niet voor niets een klassieker. De bib van de UAntwerpen is stil, modern en vooral: groot genoeg om een ideaal plekje te vinden. Ook word je vergezeld door allemaal lotgenoten die dezelfde paniekerige blik hebben. Wat ik vooral waardeer aan de UAntwerpen-bib, is de keuzevrijheid. Werk je samen aan een groepswork of wil je gezellig studeren met vrienden? Dan kan je kiezen voor een groepslokaal. Je kan ook het beste van twee werelden nemen en een glazen studiekotje kiezen. Perfect om gefocust te werken zonder compleet afgesloten te zijn van de buitenwereld.

En dat contrasteert stevig met de Permeke Bibliotheek. Begrijp me niet verkeerd: architecturaal prachtig, indrukwekkend groot en perfect om te verdwalen in boeken, maar als je daar echt probeert te studeren, voelt het als concentreren in een druk restaurant. De stoelen zijn verre van comfortabel, de toiletten zijn niet in de buurt, kinderen rennen vrij rond en voornamelijk – het is daar heel luid. Een mooie plek, maar niet voor blokmodus.

Tip: Op amper één minuut wandelen van de UAntwerpen-bib vind je de heerlijkste koffie bij Vandoag Is't. Een charmant, klein zaakje waar de prijzen student-vriendelijk zijn. Het is perfect voor een kleine pauze of om snel mee te nemen.

2. Het MAS

Ja echt, het kan. Helemaal bovenaan in het MAS kan je via [Study360](#) studeren met een adembenemend uitzicht over Antwerpen. Stel het je voor: jij aan een bureau, zonlicht dat door de ramen schijnt, zicht op de Schelde én BeReals waar iedereen jaloers op zal zijn. De ruimte is...ruim, motiverend en nog een enorm pluspunt: heel lang open (van 09.30 tot 21.30). Ideaal voor zowel vroege vogels als avondblokkers.

Minpuntjes? Je raakt snel afgeleid door het uitzicht (of door een random vliegtuig dat voorbij vliegt). Denk dus even na of je iemand bent die zich makkelijk kan concentreren, zo niet, dan zijn de andere besproken plekken waarschijnlijk een betere match. Daarnaast is het er fris, al zijn er dekentjes beschikbaar, en dat heeft zeker zijn charme. Aangezien het MAS een populaire plek is, passeren er continu toeristen die studenten blijkbaar enorm fascinerend vinden. Maar als je doorheen dit alles toch in de flow geraakt, dan dan studeer je op het hoogste niveau van 't Stad! Geen betere plek om kennis op te doen!

3. Pop-up Politiezone Antwerpen

Het klinkt misschien als een gekke plek, maar het werkt. Deze voormalige politiepost in Antwerpen werd omgetoverd tot een gezellige Study360-locatie. En het beste? Je krijgt er gratis soep, koffie en politiekoekjes, echt waar! Slaat de verveling toch toe (of wil je een pauze zonder je gsm)? Probeer enkele politie-activiteiten, zoals een alcoholbril dragen en vervolgens een parcours afleggen zonder te vallen.

De ruimte zelf is basic maar wel knus: veel daglicht, stevige tafels, en een rustige sfeer. Het is er vaak net iets minder druk dan de klassiekers zoals de bib of het MAS, wat fijn is als je niet houdt van massa's studerende mensen om je heen.

4. The Beacon

Last but not least, The Beacon! Oftewel, mijn favoriete plek om te studeren. Het is niet zomaar een studieplek, maar een rustige ruimte die zorgt voor een goede focus. Echt een productieve sfeer! Hier zitten mensen die, net zoals jij aan het studeren zijn, of aan het werk zijn. Het gebouw van de Beacon zit namelijk vol bedrijven, dus het voelt heel professioneel.

Bovendien krijg je gratis koffie en thee, een grote bonus voor de studenten die (net zoals ik) alleen kunnen focussen met cafeïne. De ruimte is licht, root en biedt genoeg plekken om in je eigen wereld te duiken. Moet je even bellen? Dan kun je terecht in aparte belhokjes die geluidsdicht zijn. Handig voor wanneer je moeder belt (voor de 5de keer) of wanneer je iets moet regelen voor een groepsproject, zonder dat je anderen daarmee stoort.

Let op: Er zijn op deze locatie maar 8 plaatsen beschikbaar. Als je niet meteen op het openingsuur komt, is de kans klein dat je een plek kan bemachtigen. Meer informatie hierover kan je vinden op de website van [Study360](#)

Ziezo, heel wat studieplekken voor als je even de motivatie thuis verliest. Weet dat er altijd een studieparadijs om de hoek is (en zeker als je in Antwerpen woont). Onthoud dit maar goed: veel studenten leren beter op een plek die niet hun thuisomgeving is. Een goede studieplek kan je concentratie en motivatie enorm bevorderen, dus zorg ervoor dat je ruimte houdt om hiermee te experimenteren. Hopelijk heb ik je wat inspiratie en moed gegeven. Succes studiebollen, en misschien kom ik je tegen op één van deze plekjes!

Zoek even online naar deze andere posts:

[Top 5 koffiebars in Antwerpen voor een productieve studiepauze](#)

[De beste apps en tools voor Taal- en Letterkunde-studenten](#)

“Eerlijk gezegd wil ik niet weten waar die oorlogsagressie gaat eindigen”

Broederliefde

“Rusland heeft met Vladimir Poetin een genie en een sterke leider aan het roer staan.” Neen, dat is niet mijn persoonlijke visie die hier doorschemert. Dit is een uitspraak van de Amerikaanse president Donald Trump. Hij haalt geregeld wel zijn loftrompet boven voor de Russische leider. Beide presidenten, of beter gezegd dictators, zijn werkelijk twee handen op één buik. Dat hoeven we niet onder stoelen of banken te steken. Helaas is Europa de buik waar hun handen op rusten.

Poetin kan genadeloos zijn gangetje gaan op Oekraïens grondgebied. Loehansk en Donetsk, twee provincies in Oost-Oekraïne, zullen weldra helemaal deel uitmaken van Rusland. Donald Trumps team begrijpt naar eigen zeggen de claim op die gebieden. “De inwoners spreken toch Russisch en hebben als meerderheid gekozen voor de aansluiting.” Ik zal ‘aansluiting’ (Anschluss) maar beter niet in het Duits vertalen. Nochtans zou die gedachte bijzonder veel weerklank vinden in 1938. Toen annexeerde Nazi-Duitsland Oostenrijk vanwege een taalkwestie.

Herinnert u zich nog die internetmeme waarop Poetin een wilde beer temt? Zijn entourage fotografeerde hem eigenlijk te paard, maar dat was niet stoer genoeg. Die beer kunnen we gerust vervangen door president Trump. Soms even grommen en brullen, maar aan het eind van de rit het baasje gehoorzamen. Eerlijk gezegd wil ik niet weten waar die oorlogsagressie gaat eindigen. Ik vrees op westers grondgebied, maar pin me niet vast op de exacte locatie.

“Poetin zou mijn vertrouwen nooit durven misbruiken”, zei Donald Trump. De Russische president beloofde hem onder andere om de aanvallen op de Oekraïense energie-infrastructuur te staken. Vladimir Poetin, de brave man die hij is, liet die belofte al vrij snel links liggen. Misschien had hij te veel vodka met kaviaar geconsumeerd in het Kremlin. Ik twijfel er niet aan dat hij nadien uitbundig de kalinka heeft gedanst. Zo draaide Poetin de VS opnieuw een rad voor de ogen.

Volgens de Amerikaanse president is Vladimir Poetin – of beter gezegd, Stalin 2.0 – een groot genie. Ik kan hem enigszins geen ongelijk geven. De Russische president is een genie als het aankomt op slijmen bij Trump. De Amerikaanse president lijkt als het ware een matroesjka, maar dan opgesloten in een machtigere Russische pop.

De Koningin, de Ketting en de Crimineel

1785-86: Heel Frankrijk is in de ban van een groot schandaal. Terwijl het volk lijdt, wordt een gigantisch diamanten halssnoer verhandeld en gestolen. Het Franse volk wijst integraal met de vinger naar hun onpopulaire koningin Marie-Antoinette. Marie heeft er niets mee te maken, maar eindigt hierdoor wel onder de guillotine. In haar cel in La Conciergerie bedenkt ze wat er echt is gebeurd.

1. De Koningin in Ketens

16 oktober 1793. De zon komt op bij het krieken van de dag. Op de Place de la Révolution in Parijs zullen er over enkele uren koppen rollen, of toch minstens eentje. Die van Frankrijks hoogsteigen reine extravagante: Marie-Antoinette.

Marie zit in haar cel in La Conciergerie, een gebouwencomplex dat dienstdoet als geïmproviseerde gevangenis. De accommodaties konden beter. Maries cel is maar povertjes ingericht. Geen queensize bed, donzen kussens of prachtige jurken te bespeuren. Marie ziet alleen haar dienstmeid Rosalie nog. Zij brengt Marie eten zodat de koningin sterk blijft, maar veel meer kan ze niet voor Marie doen. Geen bezoek dus, en ook geen privacy, want twee bewakers slaan alles gade vanachter een triestig kamerscherm. "Nul sterren op TripAdvisor", mompelt ze. Ze is vooruitziend. Dat Marie meer privacy wil, zullen de bewakers geweten hebben. Zowel zij als de koningin kunnen niet weg, dus klaagt Marie hen de oren van het hoofd als teken van verzet. Daarnaast beledigt ze hen in het Italiaans voor eigen vermaak.

Vanochtend stond Marie op met nekpijn, maar nu heeft ze grotere zorgen aan haar hoofd. Haar voornaamste kopzorg is dat ze straks haar kop kwijt is, en daar is ze nogal aan gehecht. Daarnaast maakt ze zich zorgen om haar kinderen. Sinds ze in La Conciergerie werd opgesloten, stelde Marie haar testament op. Er staan richtlijnen in voor haar schoonzus Elisabeth om haar kinderen in veiligheid te brengen. Marie wil hen vooral opdragen om mama's dood niet te wreken. Er is al genoeg bloed vergoten.

Marie kijkt uit haar celraam naar buiten. Ze vraagt zich af hoe het allemaal zo is kunnen lopen. Er is veel gebeurd in de afgelopen jaren, maar Marie is zeker dat ze niet de enige verantwoordelijke is voor alle ellende en de daaropvolgende revolte. "Oké, misschien waren 365 jurken per jaar un peu trop, maar een koningin moet zich toch kleden naar haar rol. En daar ben ik trouwens mee gestopt na de geboorte van mijn kinderen." Dat ze graag een glas drinkt en een gokje waagt om de sleur aan het hof te doorbreken, wordt ook niet geapprecieerd. "Maar leven aan het Franse hof was soms zo ennuyeux, zo saai. Al die regels en etiquette die ze je laten volgen, zijn verstikkend." Etiketten zijn voor kleren, besluit Marie.

Dan waren er nog alle wannabees die rond haar zoemden als een zwerm bijen. Het volk vraagt Marie constant om gunsten en aandacht. "Het was nooit genoeg! En 'non' begrepen ze al evenmin. Neem nu die kardinaal de Rohan. Zo geobsedeerd door mij dat hij me constant om een audiëntie vraagt." Rohan slaagt erin om een actrice aan te zien voor de koningin van Frankrijk. Dat valt niet in goede aarde bij la majesté. "Dat ze een sekswerker is, maakt me niet uit, maar komaan! Hoe dom kan je zijn moi niet te herkennen.

Nog iemand die Marie niet mag, is Jeanne. Want door haar zit la reine nu immers in de gevangenis...

Marie-Antoinette

Jeanne Valois-Saint-Rémy

2. Non? Non! Feesten? Oui!

Het moment dat Marie aan haar denkt, wordt alles duidelijk. Jeanne is de oorzaak van Maries hoofdeloze toekomst. "En überhaupt het gebrek aan een toekomst." Marie doelt niet op

Jeanne d'Arc. Met haar heeft Marie nooit een probleem gehad. Integendeel, ze heeft veel respect voor zelfstandige vrouwen die mannen tonen hoe het moet. "Ik doe het zelf al jaren. Toegegeven, niet zo succesvol als Jeanne, mais bon."

De Jeanne waar Marie wel op doelt, is Jeanne Valois-Saint-Rémy de la Motte, een afstammeling van Hendrik II. Jeanne en haar familie maken deel uit van la nobilité pauvre, de arme adel. De familie is verpauperd en papa Valois- Saint-Rémy is alcoholist. De sfeer in de familie is dus niet ideaal. Gelukkig krijgen de Valois-Saint-Rémy's een toelage van het Franse hof, een soort aalmoes omdat ze adellijke roots hebben. Die van Jeanne bedraagt 900 livres, wat nu zo'n 10.800 euro is.

Spijtig genoeg voor Jeanne wordt ze naar een klooster gestuurd voor een opleiding tot non. Jeanne is furieus. Ze roept "Non? Non! Jamais!" en ontsnapt uit het klooster. Ze trekt de wijde wereld in om te gaan feesten. Maar de non op non-actief wil meer en zoekt een rijke echtgenoot om haar decadente levensstijl te onderhouden. Ze stuit op Marc Antoine Nicolas de la Motte, een militaire van dubieuze adellijke afkomst. De twee trouwen en promoveren zichzelf tot de Comte en Comtesse de la Motte.

Het is intussen eind 1784. Jeanne en Nicolas houden beiden erg van feesten. Hun extravagante levensstijl en spilzuchtig gedrag zorgen voor een chronisch geldtekort. Nicolas blijft

niet zo rijk als Jeanne eerst dacht, dus besluit ze om hulp te vragen aan niemand minder dan la Reine de la France Marie-Antoinette. Wat kan er nu misgaan?

Veel, zo blijkt. Jeanne schrijft ijverig brieven naar het hof in Versailles en dingt naar een audiëntie met Hare Majesteit. Marie-Antoinette is not amused. In Jeannes correspondentie hoopt ze op steun van de koningin, omdat ze allebei vrouwen zijn en een bewogen jeugd hebben gehad. Aan dat laatste wordt Marie liever niet herinnerd. Jeanne durft te schrijven over Maries jeugd, wat la reine doet denken aan alle pogingen die ze ondernomen heeft om bij de groep te horen. Het Franse volk ontving Marie allesbehalve enthousiast bij haar intrede als bruid van Louis XVI. Ze is Oostenrijkse, en dat vinden de Fransen niet leuk. Al Maries pogingen om geaccepteerd te worden door haar onderdanen lijken onvoldoende en mislukken. “Daarnaast vroeg Jeanne om geld, terwijl het hof en mijn lieve, maar onbekwame echtgenoot massa’s geld verspilden”, voegt Marie toe in haar overpeinzingen. De audiëntie wordt geweigerd, maar Jeanne geeft niet op.

Ze begeeft zich naar de Tuinen van Versailles. Die zijn publiek toegankelijk voor iedereen die zich kan kleden naar de status van het hof. In haar duurste kleed mengt Jeanne zich tussen het volk, op zoek naar invloedrijke mensen die haar aan geld kunnen helpen. Al dan niet via de koningin. Terwijl Jeanne de trappen afloopt, botst ze tegen een man. Hij is volslank en heeft een enigszins dom gezicht. “Zo’n blik alsof het licht brandt, maar er niemand thuis is. Al jaren niet”, annoteert Marie. De man is de kardinaal van Straatsburg, Kardinaal de Rohan. Jeanne excuseert zich voor de botsing. Ze steekt haar haarspeld terug en helpt de Kardinaal overeind. Die kijkt beteuterd naar zijn glas wijn dat

Nicolas de la Motte

nu in scherven op de grond ligt. Op de stenen vormt zich een rode vlek door de shiraz van de Kardinaal. De twee raken aan de praat, terwijl Jeanne twee glazen wijn van een plateau graait. Jeanne vertelt de Kardinaal dat ze geen audiëntie kan krijgen bij de koningin, ondanks dat ze zo’n goede vriendinnen zijn. Ze knippert liefjes met haar wimpers om haar leugen kracht bij te zetten. De Kardinaal slaat zijn wijn achterover, en neemt een nieuw glas. Hij vertrouwt Jeanne toe dat ze niet de enige is met dat probleem. De koningin wil hem al jaren niet ontvangen, en hij kan maar niet bedenken waarom. Hij deed toch nooit iets fout?

Kardinaal de Rohan

“Die imbecile heeft nog altijd niet door dat hij mij geaffronteerd heeft. Tijdens mijn eerste maanden in het paleis stuurt hij uitvoerige brieven naar mijn moeder waarin hij beschrijft wat haar lieve dochter allemaal uitspookt. Wie doet dat nu? Daarbovenop schrijft hij stukken over maman die door het hele hof circuleren. Maman werd ook kwaad, dus nu zijn we samen tegen de Kardinaal.”

De Kardinaal neemt nog een slok wijn. De bloos op zijn gezicht wordt roder. Rohan vertelt gezapig verder. Jeanne hoort hoe de koningin al meermaals een gigantische diamanten ketting heeft geweigerd van twee wanhopige Parijse juweliers.

Circa 1770: Louis XV regeert over Frankrijk, en Madame du Barry arriveert in Versailles. Ze is de nieuwste minnares van de koning. Om zijn liefde te betuigen aan haar, beveelt Louis XV twee juweliers uit Parijs om de meest magnifieke halsketting ooit te maken. De juweliers Boehmer en Bassenge gaan aan het werk en creëren een waterval van diamanten.

De ketting telt 650 stenen ter grootte van hazelnoten die rond de "Koningin der Diamanten", de grootste steen zijn gezet. Het halssnoer is zo extravagant dat het pas klaar is na de dood van Louis XV. Paniek slaat toe bij Boehmer en Bassenge. Ze hebben zoveel geld gestoken in het halssnoer dat ze bijna failliet zijn. Daarnaast is de ketting nu zo duur dat maar één persoon hem kan kopen: de nieuwe koning Louis XVI.

Boehmer en Bassenge gaan met het afgewerkte halssnoer naar het paleis. Ze willen proberen om de ketting te verkopen aan Louis XVI als geschenk voor zijn vrouw Marie-Antoinette. "C'est moi!"

Madame du Barry

De afdankertjes van Madame du Barry:

Er zijn drie scenario's gekend over de verkoop van de ketting. Één versie zegt dat Louis XVI de juweliers simpelweg afwijst. In een tweede versie zegt Marie-Antoinette zelf dat ze de ketting niet moet hebben. "We verspilden al genoeg geld. Ik heb zelfs voorgesteld de ketting gewoon te breken en de stenen los te verkopen, maar denk je dat die twee juweliers daar iets van wilden horen?". Het laatste scenario is het meest gewaagd. Marie zou hebben gezegd dat ze "de afdankertjes van Madame du Barry niet moest hebben". Zij en du Barry konden elkaar niet uitstaan.

Het Collier van de Koningin

Rohan ploft uitgeput neer op een gietijzeren stoel. Hij blijft ratelen en drinken. Zijn focus is het laatste half uur verschoven van Jeanne naar zijn vierde glas wijn. Hij merkt de glinstering in Jeannes ogen niet op. Het diamanten halssnoer brengt haar op een idee. In Jeannes hoofd gaat er een olielamp branden. Ledverlichting bestond nog niet.

Jeanne besluit dat de ketting haar ticket naar luxe en rijkdom is, maar het halssnoer kost ondertussen twee miljoen livres. Jeanne heeft al geldproblemen, dus ze kan de ketting niet kopen. Stelen dan maar! Een plan krijgt al snel vorm in haar hoofd, Jeanne heeft er alleen de juiste mensen voor nodig. Gelukkig zit één van hen vlak naast haar, en die persoon zal haar helpen, of hij het nudoorheeft of niet.

3. Jeannes Meesterplan

Jeanne verzamelt een groep mensen om haar te helpen bij haar roof. Al weet niet iedereen af van de plannen...

Jeanne: het meesterbrein achter de operatie heeft een lucratief plan verzonnen om het diamanten halssnoer te pakken te krijgen en tegelijk de koningin een hak te zetten.

Louis Marc Antoine Rétaux de Villette

Rétaux: een meestervervalser en militair die als gigolo ook Jeannes minnaar is. Hij creëert allerlei vervalste brieven om Jeannes leugens te bevestigen als waarheid. Hij is één van de weinigen die weet wat Jeanne van plan is.

Kardinaal de Rohan: de goedgegelovige kardinaal doet alles voor een audiëntie met de koningin. Hij zal Jeanne als sponsor voorzien van kapitaal, zonder dat hij beseft waaraan Jeanne werkt.

Nicole d'Oliva de la Guay

Nicole d'Oliva de la Guay: een sekswerker die ook als actrice actief was. Ze lijkt sprekend op Marie-Antoinette en wordt door Jeanne ingehuurd om de koningin te vertolken tijdens een ontmoeting met de Kardinaal. Hierdoor gelooft Rohan alles wat Jeanne zegt. Nicole weet niets van Jeannes plan.

De juweliers Boehmer en Bassenge: zij zijn door het dolle heen als Jeanne vertelt dat de koningin hun ketting toch wil kopen. Ze gaan ermee akkoord dat Jeanne als tussenpersoon optreedt, omdat volgens haar de koning niet zou willen dat zijn vrouw de ketting koopt.

**Nu het team compleet is,
kan de roof beginnen...**

To be continued ;-)

Vlaanderen verliest zijn grootste stuntman

Het is een donkere dag voor de Nederlandstalige mediawereld. Tom Waes is deze ochtend overleden aan zijn verwondingen in het UZA. De rebelse, maar niet minder sympathieke, presentator verongelukte eergisteren met zijn Porsche in de Kennedytunnel. Tom Waes kroop beschonken achter het stuur na een avondje uit, en botste frontaal tegen een botsabsorbeerder.

Heer en meester in de huiskamers

We leerden Tom Waes in 2005 kennen als de onbesuisde broer van Bart de Pauw in het legendarische tv-programma Het geslacht De Pauw. Sindsdien groeide de Antwerpenaar uit tot een van de bekendste gezichten op de Vlaamse televisie. Tom werd het boegbeeld van verschillende programma's die torenhoge kijkcijfers bereikten. In Tomtesteron profileerde Tom zich als een soort all-round stuntman: Waes brak het wereldrecord "om het snelst pizza eten", liep de marathon des Sables en probeerde het kanaal over te zwemmen. Hij bracht ook een schlagerlied uit, waardoor iedereen nu weet dat elke Spanjaard een snor heeft.

Ook in Reizen Waes en Wauters vs. Waes bewees Tom zich als een avonturier en een durfal: Vijfkamp, reizen naar Noord-Korea, klifduiken, geen opdracht leek zot genoeg. Huismakers smulden gretig van alles wat de naam "Tom Waes" droeg. Zijn twee laatste series bevestigden dit helemaal, ook al kregen we een hele andere versie van de Antwerpenaar te zien. In Het verhaal van Vlaanderen werd Tom voor tien weken onze geschiedenisleerkracht van dienst en in Kalm Waes zocht Tom Waes al mediterend de stilte op. Het waren geen programma's met exotische reisbestemmingen of jackass-achtige stunts. In Het verhaal van Vlaanderen werd hij voor twee weken onze geschiedenisleerkracht van dienst en in Kalm Waes zocht Tom Waes de rust op in plaats van het avontuur.

"Een oude boom kan je niet verplaatsen"

In een interview over de overleden tv-presentator deelde jeugdvriend Arne 't Jolle zijn ervaringen met de overleden presentator. 't Jolle vertelde dat Tom iemand was die geen maskers opzette: what you see, is what you get. "De Tom die ik op tv zie, is de Tom die ik ken", meende hij. 't Jolle leerde Tom kennen toen ze samen in de lessen Germaanse filologie zaten. Sindsdien zijn ze goede vrienden gebleven. "Hij wou alles", reageerde 't Jolle, "zijn ambities en ideeën gingen soms ver. Dan moest je zeggen, 'rustig Tom. Het komt wel'." Toch kende Waes een kleine metamorfose naarmate hij verouderde. "Tom is rustiger geworden", zegt ook zijn jeugdvriend.

Toch was de ambitieuze Tom Waes verre van verdwenen. Dat vertelt klankman en boezemvriend Pascal Braeckmans in een emotioneel interview na het nieuws van Toms overlijden, "Als het crisis is, krijg je toch dezelfde Tom Waes, een oude boom kan je niet verplaatsen".

Een tragisch ongeval

Hoe het zware ongeval juist is kunnen gebeuren, wordt voorlopig onderzocht. Het parket van Antwerpen heeft al wel wat informatie vrijgegeven. Waes zou beschonken achter het stuur zijn gekropen na een avondje op café met vrienden. Er zijn beelden van hem op sociale media die lijken te bevestigen dat hij niet meer in staat was om te rijden. Waes kwam rond een uur of twee in aanvaring met een botsabsorbeerder in de Kennedytunnel. De hulpdiensten waren vlug ter plekke en konden Waes nog reanimeren. Ondanks de goede hulp, bleken zijn verwondingen toch zeer ernstig. De hulpdiensten brachten hem spoedig na de reanimatie naar het UZA. Daar is de Antwerpenaar deze ochtend overleden. Het accident heeft veel kritiek losgeweekt in het medialandschap en daarbuiten. Toch komen uit de meeste hoeken vooral rouwberichten en odes aan Waes' palmares.

Tom Waes staat met zijn unieke programma's gegrift in het collectieve geheugen. Waes sterft op 56-jarige leeftijd en laat twee kinderen en zijn vriendin Charlotte achter.

COLUMN

Sarah Verbeke

Ik voel me nooit sterker verbonden met mijn mede-mens dan op een stakingsdag van de NMBS.

Bandenstorm

Belgen zijn gereserveerde mensen, máár er is een gat in onze prikkeldraadmuur: zuchtend op het perron onder een aankondigingsbord met oranje opgelichte cijfers, vinden wij elkaar terug. Daar delen we lief en leed. Daar vallen onze ogen samen op de verstreken tijd, terwijl het treinvormig gevaarte in de verte nog steeds niet te bespeuren is. Blikken turen, monden klagen, ogen rollen, zielen worden één. Ik voel me nooit sterker verbonden met mijn medemens dan op een stakingsdag van de NMBS.

Zo was deze maand er dus een van ongelofelijke verbinding. Een marathon van negen strijddagen, een kort intermezzo van vierentwintig uren verzet en nu opnieuw een week rebelleren tegen de pensioenshervormingen, de besparingsplannen en de beraamde moord op HR-retail. De spoorweg-medewerkers laten hun tanden zien. Dan vuren ze opnieuw een bom af: de treinen zullen de komende vijf maanden nog achttien dagen staken. Een daad van gereguleerde burgerlijke ongehoorzaamheid zo vroeg aankondigen, dat is als seks op de kalender zetten. (Niemand heeft er zin in en iedereen komt te laat.)

Uiteraard moeten we als mens opkomen tegen het onrecht dat ons wordt aangedaan. De privégechauffeurde overheid moet met haar voeten op de grond gehouden worden en weten wat de kleine man bezighoudt. De beste treinbestuurders staan uiteindelijk op het perron. Maar wie straffen de kleine mannen met hun stakingen? De bijna-zeven-cijfers-op-de-bankrekening in de parlamentszetel? Of de kleine medeman onderweg naar de negen-tot-vijf?

Laten we allemaal samen staken. We stoppen ermee. Ik eis een bandenstorm. We nemen allen, milieubewust, de trein richting Brussel. De wagons kleuren we zwart – betalen doen we niet –, de conducteur mag crowdsurfend zijn aankondigingen doen en de machinist rijdt ons gelauwerd. En als we dan het Hortaanse station hebben verlaten, steken we de banden van alle ministers plat. Tjaktjakhakhaksissibafbafboem. Liters rubber. Dat zal hen leren. Dan zou ik gelukkig de tijd niet hebben om dit te schrijven. Een mens moet iets met drieënveertig minuten vertraging.

De moord op Louise Lassalle: een onbegrijpelijke tragedie

De moord op de elfjarige Louise Lassalle schokte de gemeenschap van Épinay-sur-Orge. Wat begon als een vermissingszaak, eindigde in een tragedie toen haar lichaam werd teruggevonden in een nabijgelegen bos. De arrestatie van een 23-jarige verdachte bracht enige duidelijkheid, maar liet ook veel vragen open. Was dit een willekeurige gewelddaad, of speelde er meer mee?

Op 7 februari 2025 verdween de elfjarige Louise Lassalle spoorloos nadat ze niet thuiskwam van school. Haar bezorgde ouders schakelden meteen de hulpdiensten in, waarna een grootschalige zoekactie werd opgezet. De volgende nacht trof de politie haar lichaam aan in het Tempeliersbos in Épinay-sur-Orge, slechts enkele honderden meters van haar school. Louise was om het leven gebracht met meerdere steekwonden op vitale plaatsen.

Op camerabeelden was te zien hoe een jongeman, volledig in het zwart gekleed, Louise achtervolgde. Dat leidde al snel tot de eerste arrestaties in dit onderzoek. Op 10 februari arresteerde de politie een 23-jarige man en zijn moeder in Rouen, zo'n 150 kilometer van de vindplaats. De man had geen vaste verblijfplaats en stond erom bekend vaak rond te zwerven in de regio. Zijn moeder werd gearresteerd op verdenking van het niet melden van een misdrijf.

De zaak nam een wending toen DNA-onderzoek een nieuwe verdachte naar voren bracht: Owen L., een 23-jarige man uit dezelfde buurt als Louise. Het DNA op haar lichaam kwam overeen met het zijne. Tijdens zijn verhoor bekende hij vrijwel onmiddellijk de moord. Owen L. was bij de politie al bekend vanwege enkele kleinere misdrijven.

Ondanks zijn bekentenis blijven er veel vragen onbeantwoord. Het moordwapen, vermoedelijk een scherp voorwerp, is nog steeds niet gevonden. Ook het motief blijft onduidelijk. Volgens het politierapport en L.'s verklaring was er geen sprake van een seksueel of crimineel motief. Wel is bekend dat hij op de dag van de moord de hele tijd Fortnite speelde en verloor. Hij werd naar eigen zeggen getreiterd door medespelers en verliet zijn huis om zijn woede te koelen. Om zich af te reageren besloot hij op dat moment om iemand af te persen en te bedreigen, zonder de intentie om te doden. De elfjarige Louise werd zijn slachtoffer. Toen ze begon te schreeuwen, zou hij haar in paniek hebben neergestoken.

Ook de ouders van Owen L. werden gearresteerd omdat ze het misdrijf niet meldden en valse verklaringen aflegden.

De moord op Louise Lassalle roept niet alleen vragen op over de beweegredenen van de dader, maar ook over de mogelijke invloed van gewelddadige computergames op jongvolwassenen. Terwijl de politie het onderzoek voortzet, blijft Épinay-sur-Orge in rouw achter. Deze tragedie benadrukt hoe kwetsbaar jonge kinderen kunnen zijn en stelt de samenleving voor de uitdaging om soortgelijke misdrijven in de toekomst te voorkomen.

Rooney op haar best

Na drie jaar wachten, heeft Rooney eindelijk haar volgende boek gepubliceerd. De druk was hoog: 'Normale mensen' is sinds zijn publicatie in 2018 uitgegroeid tot een moderne klassieker en mede doordat haar voorgaande boek 'Prachtige wereld, waar ben je' maar matig werd ontvangen, moest het nu erop of eronder zijn.

En - gelukkig voor Rooney - het was erop. Het verhaal heeft weinig plotwendingen, maar toch blijf je geboeid. Je volgt afwisselend twee broers, die juist hun vader hebben verloren aan kanker. Peter (32) is een succesvolle advocaat in Dublin en Ivan (22) een professionele schaakspeler. Beide broers worstelen met zichzelf, hun relaties en het prille gemis van hun vader. Zeer 'Rooneyaans' dus.

"Rooney schrijft weer een meesterlijk boek, maar laat ook een paar steken vallen"

Over de afwezigheid van aanhalingstekens is al veel inkt gevloeid maar in dit boek voelt dat niet aan als een gemis. Je komt hierdoor in een 'stream of consciousness' terecht en vooral vanuit Peters perspectief is dat zeer toepasselijk. Je gaat helemaal op in zijn gedachtestroom en zo weet je soms niet of je nu een gedachte van hem leest of iets wat hij daadwerkelijk zegt.

De personages Ivan en Peter zijn complex en realistisch. Doordat je zo diep in hun gedachtegang zit, begrijp je hun acties en motivatie. Zo heeft Peter bijvoorbeeld een relatie met twee vrouwen, terwijl hij zichzelf niet als een polygaam persoon beschouwt. Dit zou volgens hem niet goed zijn voor zijn reputatie als advocaat. Hierdoor kwetst hij vaak één of beide vrouwen.

Het einde is daarentegen het minst realistisch. 432 pagina's lang krijg je een neerslachtige en fatalistische sfeer voorgeschoteld en creëert Rooney de verwachting dat het verhaal tragisch gaat aflopen. Toch eindigt het boek goed. Dat komt ongeloofwaardig en geforceerd over.

Rooney schrijft weer een meesterlijk boek, maar laat ook een paar steken vallen. Peter en Ivan zijn fijne en intrigerende personages om over te lezen en ondanks het gebrek aan grote plotontwikkelingen blijf je gedurende het gehele verhaal geboeid. Rooney bewijst hiermee opnieuw haar reputatie als een van de beste schrijfsters van haar generatie.

Mickey 17: Een missie naar menselijkheid

Bong Joon-ho mengt humor, actie en maatschappij-kritiek in zijn nieuwe sciencefictionkomedie, waarin Robert Pattinson de show steelt.

Zes jaar na het Oscarwinnende 'Parasite' brengt Bong Joon-ho eindelijk een nieuwe film naar de bioscoop. Dit keer geen komische thriller, maar een satirische sciencefiction-komedie. Mickey 17 gaat over een sullige verschoppeling (Robert Pattinson), die zich impulsief opgeeft als 'Expendable' voor een koloniale ruimtemissie. Hij wordt gebruikt als testobject, waarvan het lichaam na elke dodelijke missie simpelweg opnieuw wordt geprint. Wanneer Mickey 17 onverwachts overleeft en Mickey 18 tegelijk opduikt, ontstaan gevaarlijke – en hilarische – complicaties.

Op basis van de huidige wetenschap en technologie lijkt het onwaarschijnlijk dat het plot van Mickey 17 in de nabije toekomst mogelijk is. Maar als die technologie ooit gerealiseerd wordt, is dit scenario helaas niet zo onrealistisch.

De film toont hoe de vooruitgang van technologie een achteruitgang van empathie en menselijkheid kan veroorzaken. Doordat de film dit thema combineert met populistische fascistische leiders, is de maatschappijkritiek allesbehalve subtiel. Mark Ruffalo onderstreept dit met een onmiskenbare Trump-imitatie.

Ondanks het sterke dystopische en satirische karakter, draagt de film een zeker optimisme uit, in tegenstelling tot Joon-ho's eerdere films waar cynisme vaak de bovenhand heeft. De confrontatie met Mickey 18 laat Mickey 17 naar zichzelf kijken en zijn eigen waarde als mens herontdekken. Robert Pattinson vertolkt dit complexe personage – en zijn dubbelganger – met indrukwekkende authenticiteit. Met de geloofwaardige vertolking van de verschillende Mickeys toont de acteur nogmaals zijn veelzijdigheid. Ook de acteerprestaties van Toni Collette, Steven Yeun en Naomi Ackie verdienen lof.

Mickey 17 weet humor, actie en satire te combineren. Zo slaagt Bong Joon-ho erin om ons zowel te entertainen als aan te zetten tot nadenken, met een getalenteerde sterrencast die het verhaal naar een hoger niveau tilt.

NECROLOGIE

Jozefien Boeckxstaens

So long, sheriff: Els van Doesburg is niet meer

Els van Doesburg, waarnemend burgemeester van Antwerpen, is niet meer. Zo klonk het bericht van de N-VA-communicatiedienst op X in de ochtend van 4 maart 2025. Kort daarna gaf de partijtop meer informatie over haar overlijden. Van Doesburg was omstreeks 2.00 uur met schotwonden naar het Cadix-ziekenhuis afgevoerd. Daar bezweek ze aan haar verwondingen. De jonge politica was vijf maanden zwanger.

Het gerechtelijk onderzoek is opgestart en de speurders trachten aan de hand van camerabeelden verdachten te identificeren. In het stadhuis klinken de vragen intussen steeds luider. Wordt de postergirl van conservatief Vlaanderen het slachtoffer van een eerste Antwerpse 'vergismoord'? Of had het voormalig model met het engelengelaat en de scherpe tong in het verkeerde potje geroerd?

Van Doesburg was alleszins niet te beroerd om opvallende meningen te formuleren. Ze noemde zichzelf met zichtbaar genoegen 'conservatief' en declareerde daarbij dat conservatisme vertrekt vanuit de realiteit. Er kwam weinig droom of fantasie aan te pas, maar het hield wel in dat je dingen moest veranderen om te behouden wat goed was. Zowel in De Morgen als in De Tijd liet ze op 1 maart 2025 een citaat van Edmund Burke optekenen: "You have to reform in order to conserve". Vragen over een na te streven wereldbeeld liet ze onbeantwoord; ideaalbeelden kon je toch niet verwezenlijken. Een goede burgemeester was volgens haar een sheriff die veiligheid hoog in het vaandel draagt.

Dat het haar menens was met het doorvoeren van veranderingen mag duidelijk zijn. Zo leidde ze als schepen de grote Antwerpse ziekenhuisfusie in goede banen. Sommigen prezen haar daadkracht, anderen wantrouwden haar 'ijzeren hand'. Haar beslissingen om zeven radiologen (na vermeende fouten) op non-actief te zetten en de CEO van Zorgbedrijf Antwerpen na

vijftien jaar dienst de deur te wijzen, werden op gemengde gevoelens onthaald. Dat ze in volle pride-periode een Instagrampost over het gendercentrum tegenhield, kostte haar opnieuw krediet binnen de ZNA-groep. Zulke demarches bezorgden haar ook progressieve tegenwind. Tom Lanoye bestempelde haar als "arrogant ijskonijn", waarop zij hem in een wraakcolumn "Wilfried van Marjet" naar het hoofd slingerde.

Professioneel ging het Van Doesburg voor de wind: in 2014 startte ze als parlementair medewerker voor Zuhair Demir en later voor Peter De Roover, in 2018 werd ze verkozen als gemeenteraadslid, in 2021 kreeg ze een schepenaamt, na het verkiezingssucces van 2024 droeg de N-VA haar opnieuw voor als schepen en sinds 24 februari 2025 was ze burgemeester. Ze werkte hard en verwachtte hetzelfde van anderen. Feministen moesten dan ook ophouden met zaniken: "De emancipatiestrijd is gestreden. Of ik nu een zoon of dochter krijg in juni: ze zijn uiteraard gelijk voor de wet, maar ook daarbuiten." In het VRT-programma Hertoginnedal kreeg ze in een discussie over de quotawet evenwel enkel Barbara Pas van het Vlaams Belang op haar hand.

Hoewel Van Doesburg zich nu eens als "de bloemige lentedag" en dan weer als "girlie girlie" omschreef, liet haar bijna drie decennia oudere verloofde zich niets wijsmaken. Volgens De Roover was zij een alfamens. Ze beschouwde het leeftijdsverschil als een noodzakelijke voorwaarde voor het welslagen van hun relatie. Als generatiegenoten zouden ze elkaar beconcurreren hebben. Dat zelfs de liefde in de mal van haar carrière moest passen, was tekenend voor Van Doesburg.

Van Doesburg was een politiek talent dat niet de kans kreeg tot volle wasdom te komen. Waar ze in Hertoginnedal nog het onderspit moest delven tegen Caroline Gennez, kreeg ze enkele maanden later van Peter Mertens lof toegezwaaid voor de degelijke indruk die ze naliet bij haar eerste gemeenteraad als burgemeester. Vlaanderen is een scherpe pen armer, het publiek debat wordt weer wat eentoniger. De uitvaart zal plaatsvinden in intieme kring. Wie zijn steun wil betuigen, kan terecht op het stadhuis waar nog de hele week een rouwregister ter beschikking ligt.

“Ik ben tijdens het schrijven van Mooie Jo op een hiaat gestoten waar alleen misbruik in paste”

Schrijfster Kristien De Wolf (56) timmert al enkele jaren aan de literaire weg. Recent brak ze door met haar biografische roman Mooie Jo (Borgerhoff & Lamberigts) die werd genomineerd voor de longlist van zowel de Vlaamse Boon als de Nederlandse Libris Literatuur Prijs. Wie is deze bij het grote publiek nog onbekende schrijfster en waarom slaat haar ‘ondergangsroman’ zo aan?

Was het altijd al jouw droom om schrijver te worden?

“Ik heb altijd mijn dagboeken bijgehouden, dus ik ben eens gaan kijken wat ik daar zelf over schreef. Er staat: 'Het zal ofwel schrijver ofwel advocaat worden', want ik wou iets voor de wereld doen, heel idealistisch (lacht). Omdat mijn moeder mij daar toch wel een beetje naartoe heeft geleid, is het advocaat geworden. Jammer genoeg was ik op dat moment nog niet gedecideerd genoeg.

“Ik zeg nog altijd dat ik coach, olijfboer en schrijver ben: het blijft nog altijd een driekoppige draak.”

FOTO - Louka Eben

Maar die droom moet er toch geweest zijn, want ik schreef de hele tijd. Op het moment dat ik in Gent gestart ben met studeren, ben ik in één klap gestopt met lezen en schrijven. Het was net alsof over dat alles een grote stolp werd gezet.”

Via een jarenlange omweg langs de balie, het bedrijfsleven en het onderwijs, schoolde De Wolf zich uiteindelijk om tot loopbaanbegeleider. Na haar debuut Rotgeluk (2017) kwam daar ook het schrijverschap bij. Daarnaast vind je haar regelmatig in Spanje waar ze samen met haar echtgenoot een olijfboomgaard runt. “Ik zeg nog altijd dat ik coach, olijfboer en schrijver ben: het blijft nog altijd een driekoppige draak.”

In Knack zeg je dat je graag filosofie en letterkunde had gestudeerd. Wat had dat kunnen bijdragen aan je schrijverschap?

“Waarschijnlijk had het geholpen om conceptueel beter te weten waar ik mee bezig ben, in plaats van het puur uit de buik te laten komen. Ik zie mezelf nu als een verteller, maar dan had ik misschien wel een bijdrage aan de literatuur(wetenschap) gehad.

Ik mis eigenlijk de achtergrond om dat te kunnen. Ik blijf dus altijd wel een klein beetje de vis in de zee en niet degene die de zee kan zien. Maar het nadeel zou dan weer geweest zijn dat ik enkel boeken over schrijvers had kunnen maken. En nu niet, nu weet ik veel beter wat het leven allemaal inhoudt omdat ik zoveel gezien heb.”

“Mijn eerste schrijfcoach vond mijn boek ‘Ava Miller en ik’ humor-loze quatsch voor vrouwen.”

Heb je het gevoel dat je als latbloeier een achterstand hebt?

“Absoluut. Dat kan toch zo beschamend zijn! Als ik eraan denk dat ik dat leeswerk allemaal moet gaan inhalen, dan duizelt het mij. De manier waarop ik nu lees, is een rijpere vorm natuurlijk. Dat is dan weer een voordeel. Om mezelf een beetje in te dekken zeg ik altijd: ‘Maar ik ben geen neerlandicus.’ Dan zeggen ze: ‘Ja, ja, want je bent een zij-instromer.’ Ik ben een zij-instromer, zo is dat.”

Bij de Haarlemse uitgeverij In de Knipscheer publiceert De Wolf ‘Ava Miller en ik’ (2019), haar auto-biografische ‘ontkurkroman’.

“Mijn eerste schrijfcoach vond het humorloze quatsch voor vrouwen”, biecht ze op. “Dat was in de tijd dat het patriarchaat nog niet ondermijnd was (lacht).” Later volgt de roman Regensoldaten (2021). In 2023 was ze ook curator van het literair festival Archipel in Sint-Niklaas.

Wanneer kwam voor jou het punt waarop je jezelf schrijver noemde?

“Nog altijd niet eigenlijk (lacht het weg). Nee nee, misschien nu wel. Want nu ben ik ook marketing aan het doen en elke keer schrijf ik: ‘Ik heb nu twee nominaties, ik mag mijn plekje beginnen in te nemen.’ En dan denk ik bij mezelf: ‘Beginnen in te nemen? Innemen!’ (lacht). Zolang je eraan nog een job doet, is het heel moeilijk om jezelf dat label van schrijver te geven. Maar nu begint het me wel te dagen dat ik iets kan. Sarah Vankersschaever van De Standaard zei: ‘Je hebt soms de blik van de ander nodig om het werkelijk te geloven.’ Misschien is dat wel waar. We leren dat het uit jezelf moet komen, maar als een autoriteit je herkent, is dat toch een grote stap voorwaarts.”

Mooie Jo is een biografisch verhaal over een notoir mooie jongen die na een turbulente jeugd beslist om in een kloosterorde in te treden. Hier raakt hij verstrengeld in een dubieuze relatie met een pater. Net voor zijn wijding gooit Jo zijn kap over de haag en stort zich in het bruisende uitgaansleven van de jaren zeventig. Dat alles terwijl hij zijn seksualiteit leert omarmen. Hij ontmoet Felix met wie hij decennialang een tragikomisch leven zal leiden, ook al blijft de priester uit Jo’s verleden in de relatie van het koppel rondwaren. Mooie Jo schuift tegen de stormachtige achtergrond van de laatste eeuwen een reeks taboes naar voren en verkent vele soorten liefde en verraad. Veel is uit het leven gegrepen, maar er is genoeg bij gefantaseerd. “Mij zou het geen bal interesseren om een echt levensverhaal te lezen. De helft van het boek is ook gewoon niet waar.”

Zou je kunnen samenvatten wat Kristien De Wolf schrijft?

“Als ik kijk naar Mooie Jo en wat er nog komt, dan is de ambitie toch ‘de grote roman’, het omgekeerde van wat iedereen nu schrijft. Ik heb een filosofische en historische interesse en doe eigenlijk niets anders dan denken: hoe komen we hier terecht? Neem nu een thema als de teloorgang van de kleinhandel in Mooie Jo bijvoorbeeld, dat is een rijkdom om er als laag in te leggen. De term ‘ondergangsroman’ is eigenlijk nog beter omdat je het tumult van de tijd altijd het beste voelt op momenten van verlies. Ik schets de jaren zeventig, de vrijheid, de glorie van de winkelier, om dan te laten zien dat je het kwijtspeelt. Loop hier maar eens door de winkelstraat. Alles is leeg; er is niets meer van over! Dat is toch een kaakslag voor je cultuur? ‘Only miss the sun when it starts to snow’, denk ik dan.”

“Sarah Vankersschaever van De Standaard zei: ‘Je hebt soms de blik van de ander nodig om het werkelijk te geloven.’”

Denk je op voorhand na over welke ‘lagen’ je allemaal naast de plot in het boek wil hebben?

“Ja, maar dat groeit ook een beetje. Naast de teloorgang van de kleinhandel zijn er andere lagen zoals bijvoorbeeld alle soorten liefde. Dan is er nog de laag van het katholieke, eigenlijk ook een vorm van platonische liefde die door die pater wordt geëvoceerd. De leraar-leerling-verhouding staat nu weer in alle kranten, maar de mensen begrijpen niet dat dat nu eenmaal erotiseert.

Bovendien is de samenstelling van het boek ook al betekenisvol. Het deel vanuit Jo’s perspectief, het kwetsbaarste stuk, zit letterlijk geborgen in het midden van het boek. Daar komen dan twee delen vanuit het perspectief van Felix rond, en daar komt dan nog eens de stem van de spullen rond. We leven in een materialistische wereld, maar ik denk helemaal niet zo. Ik denk echt dat alles leeft volgens The Theory of Agency, ook onze spullen.”

Waarom schreef je Mooie Jo in de ik-vorm?

“Omdat ik dat moet. Ik geloof niet dat je even diep in het verhaal kunt gaan als je in de derde persoon schrijft. Ik ben door het boek te schrijven en me volledig in te leven in het verhaal op een hiaat gestoten waar alleen misbruik in paste.

Dit is dan uiteindelijk een plausibele verklaring voor de evolutie van het personage. Je moet het personage worden, een beetje aan 'method acting' doen. Het lijkt dan net of ik mezelf niet ben, dat is echt grappig (lacht). Maar het telkens lezen en opnieuw voelen maakt het wel een intense ervaring natuurlijk. Als ik uit zo'n schrijfsessie kom, dan ben ik soms echt onder de indruk van de impact op mijn lichaam."

Je haalt voor zowel de Boon als de Libris Literatuur Prijs de longlist. Hierdoor krijg je wel wat media-aandacht, maar niet te vergelijken met een boek op een shortlist. Hoe jammer vind je het dat je daar niet op staat?

"Die pijn duurt ongeveer een week. Het is enorm grappig hoe je het op het ene moment absurd vindt dat je een prijs zou krijgen, en het volgende moment lijkt het zo evident. Aan de andere kant, kijk naar Safae el Khannoussi die met haar boek Oroppe de Boon won: hoe voel je je als je de Gouden Schoen krijgt als 15-jarige voetballer? Wat dan? Ik vind dat niet per se zo'n groot cadeau. Ik heb ondertussen al geleerd van tegenslag en afwijzing. En nu blijkt, als ik gewoon die dubbele nominatie vernoem, dat dat goed werkt. Misschien nog beter dan één shortlist, wie weet. Ik heb nu een quality label waardoor deuren die eerst dicht waren nu wel openen. Ik vind wel dat het boek te weinig media-aandacht heeft gekregen, maar ik klaag niet. Niemand kende mij en toch hebben bepaalde journalisten als Marnix Verplancke en Dirk Leyman moeite gedaan. Ik ben dus wel enorm dankbaar, want wie was ik? Ik had nog niets bewezen. Je moet ook geduld hebben om te bouwen. Met de twee nominaties ben ik nu wel op een punt gekomen dat ik zeg: kom nog eens langs om te kijken of we iets kunnen doen. Maar in feite is dit het eerste diepte-interview dat ik over het boek heb. Het is trouwens geen bestseller hoor, daarvoor is het gewoon niet mainstream genoeg. Het moet dus zijn weg vinden naar aandachtige lezers."

"Kijk naar Safae el Khannoussi die met haar boek 'Oroppe' de Boon won: hoe voel je je als je de Gouden Schoen krijgt als 15-jarige voetballer? Wat dan? Ik vind dat niet per se zo'n groot cadeau."

Hoe zie je de toekomst?

"Nu ga ik nog even proberen iets te doen met het feit dat die nominaties er zijn. Dit om eigenlijk mijn onbekendheid zoveel mogelijk op te heffen tegen de tijd dat het nieuwe boek er komt. En dan krijg ik hopelijk subsidies zodat ik intensief kan gaan researchen. Vervolgens ga ik anderhalf jaar schrijven om dan op zeer professionele wijze mijn nieuwe boek te lanceren (lacht trots)."

Wat was er eerst? De draak of het ei?

Het begon niet in een toren vol tovenaars, noch in een met perkament gevulde bibliotheek, maar in een eenvoudige kelder in Lake Geneva, Wisconsin. Het is de vroege jaren '70, en een jonge verzekeringsagent genaamd Gary Gygax schuift zijn bril recht terwijl hij een dobbelsteen laat rollen over een handgetekende kaart van een middeleeuws fort. Wat hij op dat moment nog niet weet, is dat hij samen met Dave Arneson de grondslag legt voor een nieuwe spelvorm, die het gezicht van populaire cultuur voorgoed zal veranderen: Dungeons & Dragons.

De kiem voor Dungeons & Dragons lag in de wargaming-gemeenschap van de jaren 1960. Miniatuurspelletjes zoals Chainmail, waarin veldslagen werden gesimuleerd met tinnen soldaten, waren bijzonder populair onder strategieliefhebbers. Gary Gygax was een centrale figuur in deze wereld. Samen met Jeff Perren ontwikkelde hij Chainmail, een regelsysteem voor gevechten met middeleeuwse legers. Arneson experimenteerde hierop verder door individuele helden in te voegen: personages met unieke krachten, en een achtergrondverhaal.

Toen Arneson in 1971 een bezoek bracht aan Gygax in Wisconsin, introduceerde hij zijn versie van het spel: een duistere ondergrondse kerker genaamd Blackmoor, bevolkt door skeletten, valstrikken en mystieke schatten. Gygax zag het potentieel meteen. Ze besloten om samen te werken, en het resultaat werd iets totaal nieuws: geen simulatie van veldslagen meer, maar een rollenspel, waarin spelers zich werkelijk konden inleven in hun personages.

In 1974, na talloze pogingen om een uitgever te vinden, besloten Gygax en zijn partners de gok te wagen. Met 2.000 dollar geleend geld richtten ze Tactical Studies Rules (TSR) op. Ze drukten 1.000 exemplaren van de allereerste editie van Dungeons & Dragons, verpakt in drie eenvoudige boekjes. Het boekwerk was vaag, de regels chaotisch, maar de magie? Onmiskenbaar.

Binnen een jaar waren de eerste exemplaren uitverkocht. Het spel verspreidde zich als een lopend vuurtje via postorders, conventies en mond-tot-mondreclame. Spelers begonnen eigen werelden te ontwerpen, regels aan te passen en hun verbeelding de vrije loop te laten. Dungeons & Dragons was geboren – en met het spel ontstond een heel nieuw genre: de tabletop roleplaying game (RPG).

De jaren 1980 brachten explosieve groei voor Dungeons & Dragons. TSR transformeerde van een kelderbedrijf tot een miljoenenbedrijf met honderden werknemers. Er verschenen dozensets (zoals de iconische rode Basic Set), kleurrijke modules en avonturen (zoals Keep on the Borderlands en Tomb of Horrors) en zelfs eigen spelwerelden zoals Greyhawk, Forgotten Realms en Dragonlance.

Links: Gray Gygax, rechts: Jeff Perren

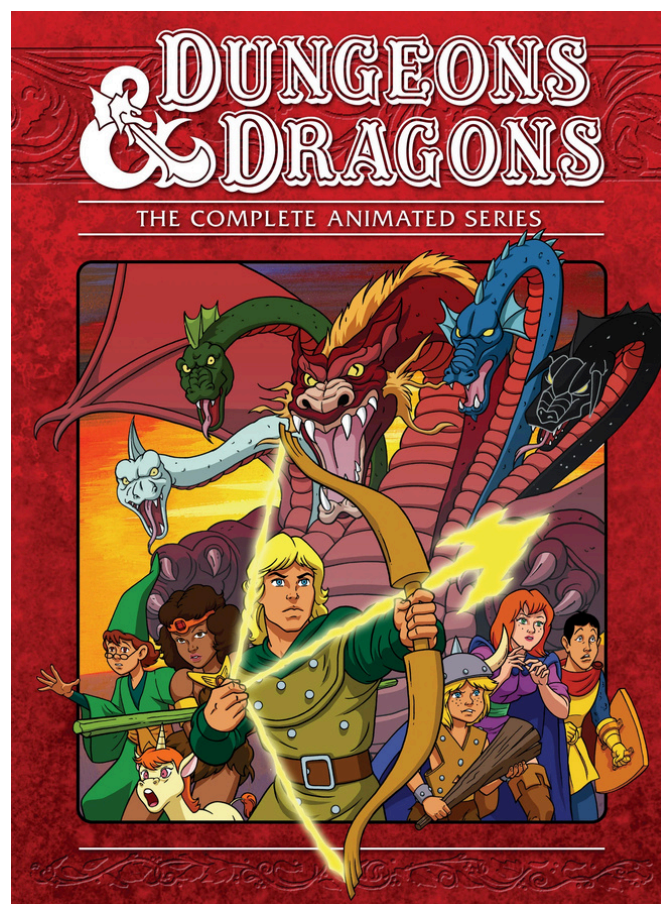
De populariteit werd versterkt door de opkomst van fantasy in de mainstream: boeken van Tolkien en Moorcock kregen herdrukken, en films als Conan the Barbarian en The NeverEnding Story gaven een gezicht aan het genre. Ook de tekenfilmserie Dungeons & Dragons op zaterdagmorgen bracht het spel tot leven voor een jong publiek.

TSR publiceerde talloze modules, regelsystemen, bordspellen, romans en accessoires. Winkels raakten vol met D&D-producten, en het spel werd een begrip. Kinderen speelden het in de kelder, studenten in hun slaapzalen, volwassenen in speelgroepen. Het spel ontstond de niche; Dungeons & Dragons werd een beweging.

Toch bracht het succes ook controverse met zich mee. Eind jaren 1970 en begin jaren 1980 ontstond een morele paniek rond het spel. D&D werd door conservatieve groepen en religieuze leiders beschuldigd van satanisme, occultisme en zelfs geestesziekte. Incidenten zoals de verdwijningszaak van James Dallas Egbert (die later niets met D&D te maken bleek te hebben) werden breed uitgemeten in de media en voedden de angst.

Er waren stripboeken, miniseries, action figures, en zelfs pogingen tot videospellen. En alles kwam voort uit die ene simpele belofte: dat je je eigen held kon zijn, je eigen keuzes kon maken, en dat de wereld letterlijk aan je voeten lag – dobbelsteen in de hand.

Toch bleek de kritiek het spel alleen maar bekender te maken. Waar het eerder in stilte gespeeld werd, kwamen spelers nu naar buiten, verenigden zich en verdedigden het spel publiekelijk. TSR speelde hier slim op in met reclameslogans als: "The Adventure is Yours."

Tegen het einde van de jaren 1980 was Dungeons & Dragons uitgegroeid tot een wereldwijd cultureel fenomeen. In Europa, Canada, Japan en zelfs Zuid-Amerika ontstonden fanclubs, conventies en vertaalde edities.

Wat begon als een improvisatie op wargaming-regels was nu een eigen universum, vol verhalen, werelden en helden. Maar ondanks het commerciële succes broeide er intern onrust bij TSR. De koers van het bedrijf, het overmatig uitgeven van productlijnen, en conflicten tussen de creatieve en zakelijke kant zouden later leiden tot een diepere crisis.

Is de wereld echt zo akelig geworden dat cynisme de enige gepaste houding lijkt te zijn?

Auto-cynisme

De wereld is naar de kloten. Chaos groeit met de dag. Iedereen heeft zich bij een haatclub aangesloten, de donkere wolken kleven permanent aan de lucht als in een classicistisch schilderij, de aarde is één groot industrieterrein, en niemand is nog veilig op straat. Uiteindelijk eindigt alles met een geavanceerde atoombom die de aarde uit het zonnestelsel wist. De wereld is simpelweg naar de kloten.

Cynisme schijnt de nieuwe norm te zijn, zowel tegenover de politiek en maatschappij, als tegenover elkaar. Dat lijkt me ook niet zo vreemd. Wanneer we onze nieuwsapps openen, scrollen we langs oorlogen en moorden alsof het rubrieken zijn. Niets verrast ons nog. Zo hoort dat nu eenmaal in de wereld van vandaag. Slecht nieuws is zo alledaags dat cynisme automatisch volgt. Ik noem het: auto-cynisme.

Auto-cynisme is een houding die steeds meer mensen aannemen. Is het een beschermingsmechanisme tegen alle horrorverhalen die vandaag non-fictie blijken te zijn? Is de wereld echt zo akelig geworden dat cynisme de enige gepaste houding lijkt te zijn? Ik weet het antwoord ook niet, maar ik merk dat er langzaam een cynisch stemmetje in mij groeit. Het is de stem van een opaatje, verzuurd door de dingen die hij heeft meegemaakt. Hij is luid, en of je het nu wilt of niet: hij zal gehoord worden. Soms denk ik dat het beter zou zijn als ik me van hem verlos; de stekker eruit trek. Maar wie kan dat over zijn hart halen? Hij is deel van mijn leven. Bovendien heeft hij een punt.

Dus leven we zo verder. We argwanen mensen op de tram, gaan niet meer stemmen, en roken een extra sigaret. Wat maakt het nog uit? 'Je m'en fous'. Opa beschermt ons tegen mogelijke teleurstellingen. Hij klopt ons op de schouder en zegt: "Wat had je dan verwacht? Had ik je niet gewaarschuwd?" Auto-cynisme is comfortabel en veilig op een sombere manier: het maakt alles vlak.

Toch geloof ik dat auto-cynisme maar een tussenstop is. Het is slechts één van de acht stappen om van de fles af te geraken; één van de treinhalttes vooraleer je op je eindbestemming aankomt. Daarom is het belangrijk om te blijven hopen. Je hoeft opa niet van het leven te beroven. Je kan ook simpelweg gedag zeggen en doorgaan. Terugkeren is altijd mogelijk, wanneer je de bescherming nodig hebt. Je hoeft alleen maar op bezoek te gaan, zolang je na de koffie maar terug huiswaarts keert.

Dag opa, tot volgende keer.

INTERVIEW

Lounja Stubbe

Ellen Schoenaerts'

DE NASH PARADOX:

"Ik wil alles onder mijn eigen condities doen"

Ellen Schoenaerts brengt haar derde album uit: DE NASH PARADOX. Geen cd of Spotify-release, maar een QR-code die je elke maand toegang geeft tot nieuwe nummers.

Het idee van een album in de vorm van een QR-code ontstond al tijdens het maakproces. Dat viel in een moeilijke periode voor Ellen. "De plaat is gemaakt toen de vader van mijn zoon (Tom Pintens) ziek was. Een maand na de laatste opnames is Tom gestorven. Er was één nummer, 'Je moet het doen', dat ik maar niet gezongen kreeg, omdat het over hem ging. Toch voelde ik dat het album moest uitkomen. Ik wist alleen niet hoe. Toen bedacht ik: als ik die QR-code langzaam laat vullen, dan zit de muziek al in de wereld en niet alleen meer in mijn hoofd. Op die manier verplicht ik mezelf om het toch uit te brengen. Tegelijk heb ik een rouwproces doorgemaakt. Van vorige platen wist ik: eens je een plaat afmaakt, sluit je ook een periode af. En dat is nu ook echt gebeurd."

"Spotify is een moord op de muziekindustrie."

De QR-code is niet alleen een persoonlijke keuze, het is ook een statement tegen de vastgeroeste structuren van de muziekindustrie. "Ik probeer de hele tijd van alles te doorbreken. Ik vind het nu heel belangrijk om alles onder mijn condities te doen. Ik wil niet per se op Spotify staan. Normaal werk je maanden naar een release toe en is dat proces heel vastomlijnd. Daar had ik geen zin in."

"Mijn grootste bezwaar is dat iedereen zo afhankelijk van de streamingplatformen is geworden. Spotify is een moord op de muziekindustrie, omdat we gewend zijn geraakt aan gratis muziek. Tegelijk weet ik ook dat je die platformen nodig hebt. Het is een moeilijk systeem om je als muzikant toe te verhouden."

Hoewel ze aanvankelijk niets op streamingsplatformen wilde plaatsen, heeft ze toch besloten de nummers *Wonderlijk* en *Our Little Boy* op Spotify te delen. Het zijn nummers die de toon zetten voor de volledige plaat: authentieke teksten en de typische Ellen-sound waarin chanson en indierock samenkomen.

De Nash-Theorie

De titel van het album roept meteen vragen op. De uitleg op de hoes leest als een filosofisch raadsel: Ellen vraagt je het Nash-evenwicht te googelen en te verzinnen wat de Nash-paradox, een door haar bedachte term, zou kunnen betekenen. Het Nash-Evenwicht is een concept uit de speltheorie. "Volgens dit evenwicht geldt het principe: als jij de wereld kapotmaakt, schaaft dat uiteindelijk ook jezelf."

Ellen denkt dat dit evenwicht in de werkelijke wereld niet bestaat. Daarom bedacht ze de term de Nash-paradox.

Je moet uit je denkbeeldige Nash-evenwicht en in de Nash-paradox stappen, want die erkent dat sommige mensen denken: 'Het maakt mij niet uit dat de wereld naar de kloten gaat, want ik heb mijn Ark van Noach of een ding op Mars gebouwd.'

Het is geen toeval dat de titel naar de speltheorie verwijst. Ellen legt veel nadruk op speelsheid en denkt dat zelfspot een oplossing zou kunnen zijn voor de Nash-paradox. Het lied 'ik red me wel', zit vol met zelfspot, humor en speelsheid. Ze beschrijft de meest sukkelige, uitvergrootte versie van zichzelf: iemand die dronken in een café haar liefde voor de mensheid uit maar dan gewoon het café wordt buitengezet, iemand die uit het hoofd van een slechte scenarist lijkt gerold, iemand die rijk waant te worden door te zijn wie ze is.

"De wereld is te ernstig. Het is bevrijdend om de loser in jezelf zo uit te vergroten dat je compleet belachelijk lijkt te worden, maar tegelijkertijd wel denkt: ook dit is een stuk is van wie ik ben. Op die manier kun je de sukkel in jezelf omarmen. Dit lied is een soort poging tot egoloosheid. Dan komen we in een fijnere wereld en is de paradox niet meer nodig."

"Dit lied is een soort poging tot egoloosheid."

Instinct

In plaats van alles te proberen vatten, vertrouwt ze nu vooral op haar buikgevoel, en omarmt daarin onwetendheid. "Je instinct snapt dingen vaak sneller dan je denken. Ik ben met het ouder worden minder arrogant geworden. Vroeger dacht ik: ik begrijp alles. Nu denk ik vaker: ik weet het niet. Ik ben verbaasd over mijn gebrek aan arrogantie." Ook voor de albumcover volgde Ellen haar instinct. Ze voelde dat ze met een kunstenaar wilde samenwerken en haar buikgevoel vertelde haar dat het Anne-Mie Van Kerckhoven moest zijn. En dat bleek dan ook de juiste keuze. "Haar werk is extreem intuïtief en naïef. Ze maakt dingen, begrijpt ze niet meteen en heeft tijd nodig om ze later te vatten. Ze volgt haar instinct zonder alles te moeten begrijpen."

Engagement

Ellens vorige album 'Vrijblijvend Advies' bevatte geëngageerde nummers. Ze schreef in die tijd ook columns over politieke kwesties. Haar nummers 'Voor Europa' en '2016' lijken actueler dan ooit. Zo verlangt ze in 'Voor Europa' naar een leider met empathie, die boven polarisatie uitstijgt en werkt aan een betere toekomst voor iedereen, 'want de mensen zijn hier bang'. Het nummer '2016' gaat over de overwinning van Trump: 'Toen de vrede naar de klote ging in 2016,' zingt ze.

Het nieuwe album DE NASH PARADOX bevat geen geëngageerde nummers en dat is ook met een reden. "Het is moeilijk om in deze tijd geëngageerd te zijn, we leven in een heel geagiteerde tijd, en in discussies voel je dat je heel erg moet wikken en wegen. De sfeer is de afgelopen vijf jaar sterk veranderd. Het bedrijf Meta is sterker geworden en hun business draait helaas om het zo veel mogelijk mensen in bubbels tegen elkaar op te zetten. Alles is dus veel feller geworden."

In een interview met Knack in 2020 sprak ze over een soort liefdesverdriet voor de maatschappij, maar dat is in die vijf jaar ook veranderd. "Ik voel me veel meer een toeschouwer, een buitenstaander. Het is beter om geëngageerd te schrijven als je je een deel voelt van de maatschappij." Toch ziet ze nog de mogelijkheid om geëngageerde nummers in de toekomst te schrijven, maar dan met veel meer "speelsheid, humor, totale debiliteit. We leven in een rariteitenkabinet." Dus als er ooit een nummer '2024' (herverkiezing van Donald Trump) zou komen, zou dat nummer veel geestiger zijn dan 2016.

Ellen neemt bewust afstand van sociale media. Ze merkt dat sociale media invloed hebben op haar manier van denken, en bijdragen aan de ontwikkeling van haar toeschouwende blik op de maatschappij. "De constante stroom aan absurditeiten op het internet creëert de afstand. Het maakt de wereld abstract, alsof het niet echt is. Ik merk dat mijn hersenen erdoor gerobotiseerd zijn. We moeten trager worden. Je kunt niet fatsoenlijk nadenken in de snelheid van sociale media."

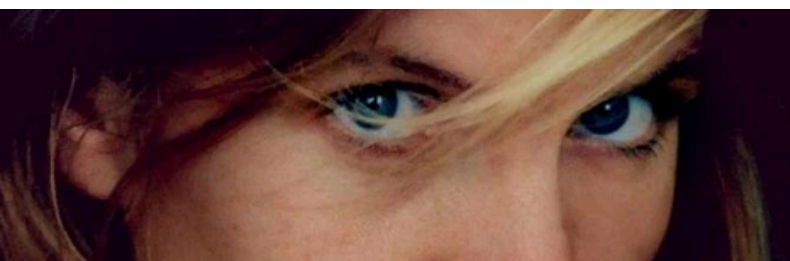
"Je mag flirten met pathetiek, zolang je weet waar de grens ligt."

Zichzelf blootgeven

Ellens muziek is altijd persoonlijk en kwetsbaar. Voor haar is dit vanzelfsprekend, omdat ze opgroeide met de Chanson Francaise. "Een liedjestekst mag intiem lijken, maar moet universeel blijven. Je mag flirten met pathetiek, zolang je weet waar de grens ligt. Ik voel direct wanneer ik erover ga, ik voel dat in mijn lijf. Ik heb via de muziek helemaal geen moeite om mezelf bloot te geven, maar moesten mijn eventuele kleinkinderen ooit mijn dagboek lezen, zou ik wel denken: shit, dat vind ik vervelend. Omdat zo'n dagboekfragment niet is vormgegeven."

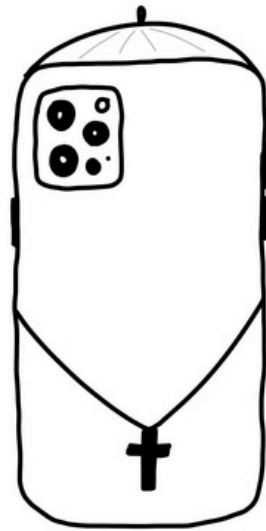
Doordat haar muziek zo persoonlijk is, zijn al haar albums captaties van de levensfase waarin ze tijdens het maakproces zat. "De eindtwintiger die ik ooit was, leeft voort op mijn eerste plaat (Feiten). Die is veel bozer dan de veertiger die ik nu ben. Dat is soms confronterend, maar vooral heel lolliq. En fijn voor Tom, die ook op al die platen staat."

Ook DE NASH PARADOX is een momentopname, een captatie van de zware periode waarin de muziek ontstond. "Het was een gevecht, maar ik ben heel blij dat het album er nu is."

**Ik bleek dus gewoon
in een pauselijke
marketingtruc
getrapt.**

Popupaus

Voor nieuwsgierigjes als ik hebben liveblogs iets verslavends: even scrollen, de titels en updates lezen en voor je het weet ben je helemaal bij. De afgelopen weken heb ik ontdekt dat niet iedere gebeurtenis zo'n liveblog verdient. Er lag namelijk een 88-jarige resident van het kleinste staatje ter wereld in het ziekenhuis. Met dank aan een zorgvuldig onderhouden liveblog wist ik precies hoe de beste man geslapen had (soms slecht, soms rustig), of hij nog ademde (ja, maar moeilijk), welke longontsteking hij had (een dubbele) en wanneer hij het ziekenhuis mocht verlaten (op zondag – hoe kon het ook anders).

Ik voelde me een sukkel, want hoewel ik geen interesse had in het ziekbed van de paus, bleef ik die artikels aanklikken en lezen. Zo las ik dat hij een nacht slecht geslapen had, en dat had ik toevallig ook. Met enige schroom geef ik toe dat ik toen een zekere verbondenheid met hem voelde. Toch bleef ik met vragen achter over dat gemediatiseerde ziekbed. De Queen bijvoorbeeld – nochtans ook oud, leider en wereldberoemd – bleef steeds discreet over haar medische toestand. Over haar gezondheidstoestand kwamen weinig updates naar buiten, en ze sprak al helemaal geen audioboodschappen voor haar onderdanen in – misschien bij gebrek aan een pausmobieltje.

Met dank aan mijn persoonlijke heilige graal Google ontdekte ik een miniem detail: paus Franciscus is de religieuze leider van 1.4 miljard mensen op deze aardbol. We leven in een gepolariseerde wereld, dat weet ik, maar dat dat me zo ontgaan kon zijn, daar schrok ik van. Een beetje influencer weet natuurlijk dat inactief zijn nefast is voor je volgersaantal. Hoe meer details je deelt, hoe meer volgers geïnteresseerd blijven. Ik bleek dus gewoon in een pauselijke marketingtruc getrapt.

Om zijn marketingteam een handje te helpen, rest me nog een klein verzoek: kunnen we nu hij nog in leven is snel een bijnaam bedenken voor onze paus? Ik voel soms een steekje van jaloezie als "Popie Jopie" ter sprake komt. "Popie Frascie" klinkt toch eerder als een ingewikkeld en duur drankje van Starbucks – het moet dus origineler. Ik hoor uw suggesties graag, maar zet er voor de veiligheid misschien enige vaart achter.

Hoe een spelletje dodelijke gevolgen had

In Frankrijk heeft Owen L. (23) de moord bekend op de 11-jarige Louise. Zijn motief? Hij kon zijn woede niet bedwingen na een spelletje Fortnite. Sinds de coronapandemie is het aantal gamers sterk toegenomen, en daarmee ook de gameverslavingen. Preventiewerker Annelies Vandeveldt waarschuwt voor de gevolgen: “Het is allesbehalve ‘onschuldig’ en zeker niet zomaar een spelletje of wat amusement.”

Hoewel games bijzonder populair zijn – zo’n 40% van de Belgische bevolking gaf in 2023 aan regelmatig te gamen – brengen ze ook gevaren met zich mee. Overmatig gamen leidt bijvoorbeeld tot vermoeidheid, irritatie aan de ogen, slaapttekort en soms zelfs tot psychische problemen. Zo zegt psycholoog en ervaringsdeskundige Bavo Vroman dat een gameverslaving kan zorgen voor isolatie en eenzaamheid. Dat games effectief aanzetten tot geweld, zoals in het geval van Owen L., is uitzonderlijk, maar gamen kan wel verregaande gevolgen hebben. “Het is een patroon, een cirkel waar ze nog moeilijk uittraken”, aldus Vroman over gameverslaafde jongeren.

“Terwijl je in die verslaving zit, sta je er niet bij stil wat voor impact dat heeft”

Controleverlies

Kenmerkend voor een gameverslaving is dat de verslaafde de controle verliest over zijn eigen gamegedrag. Hoewel het aantal spellen ook een indicator is van een verslaving, gaat het vooral om de psychologische en lichamelijke gevolgen van gamen. Verslaafden zijn zich daar vaak van bewust en stellen daarom een tijdslimiet in voor zichzelf, maar slagen er vervolgens niet in zich daaraan te houden. Wanneer ze niet aan het spelen zijn, denken ze er wel obsessief aan. Net zoals andere verslaafden zullen zij hun gedrag verbergen of erover liegen.

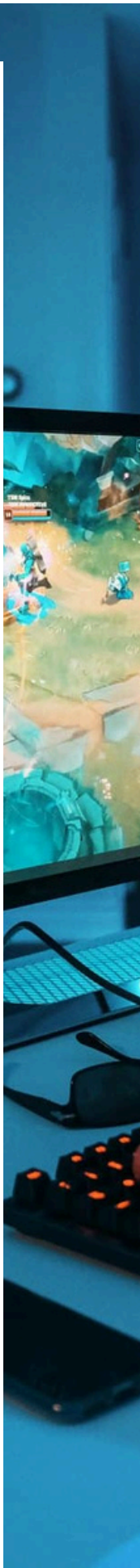
Van het leven vervreemd

Dat herkent ook Romy (20), die als tiener met een gameverslaving kampte. Voor haar gaf de lockdownperiode in 2020 de doodsteek. “Plots zat ik de hele dag thuis, les te volgen achter mijn laptop.

Dan opende ik een game en liet de les op de achtergrond aan staan, maar voor je het weet zit je de hele dag te gamen. Officieel was ik aanwezig en mijn ouders dachten dat ik braaf aan het studeren was, dus niemand had iets door.”

Toch voelde ze al snel dat haar gameverslaving schadelijk was: “Naast de lichamelijke klachten, zoals hoofdpijn en slaapttekort, reageerde ik geprikkeld als ik gestoord werd en gedroeg ik me agressief tegenover mijn ouders. Uiteindelijk had ik alleen nog contact met mijn onlinevrienden en verloor ik mijn schoolvrienden uit het oog. Dat vervreemde me nog meer van het echte leven. Toen ik weer naar school mocht, besepte ik dat pas. Mijn leven had zich het voorbije jaar enkel afgespeeld op een scherm, dus toen dat ineens wegviel, voelde ik me verloren.”

Hoewel games ook positieve effecten hebben voor wie er verstandig mee omgaat – ze stimuleren bijvoorbeeld de creativiteit – bewijst de moord op Louise dat een gameverslaving verregaande gevolgen kan hebben. Gewelddadigheid zoals bij Owen L. is dan wel uitzonderlijk, maar de lichamelijke en psychische klachten mogen niet onderschat worden. Vroman: “Terwijl je in die verslaving zit, sta je er niet bij stil wat voor impact dat heeft, maar de impact is bijzonder groot. Voor de gamer én diens omgeving.”

INTERVIEW

Julie Ecran & Maxim Rosiers

Oli en Odile blikken terug op Wildlife: "Dit is iets wat therapie ons nooit had kunnen leren"

We bevinden ons op het dakterras van Young FENIX vzw in Antwerpen, met thee of koffie in de hand. Jongeren Oli (22) en Odile (23) maken zich met psychologe Dominique Mertens (37) klaar voor een terugblik op hun reis naar Thailand. Samen met Dieter Coppens en zes andere jongvolwassenen trokken zij naar een Thais dierenreservaat om daar hun verhalen te delen.

Dominique en de jongeren zijn al even terug in België. Oli studeert sociaal-cultureel werk om straathoekwerker te worden, zodat hij kan werken bij organisaties waar jongeren naartoe kunnen met hun problemen. Dominique is druk bezig met haar werk als psychologe en onderwijzer. Daarnaast is ze ook supervisor bij Young FENIX vzw, een organisatie die het mentaal welzijn van jongeren ondersteunt. Odile gooit het over een andere boeg en neemt tijd om uit te zoeken wat ze verder wil doen. Nu focust ze op zichzelf en haar schrijven.

Odile: "Toen ik uit Thailand terugkwam, leek ik precies uit een tijdsmachine te komen. Zo plots in de rush van het leven zie je iedereen alles op automatische piloot doen, als robots. Dat was een wake-up call: Zo wou ik niet zijn. Nu ben ik niet aan het doen wat iedereen aan het doen is, ook al vraagt iedereen aan mij: 'Waarom ga je niet naar school?', 'Waarom ben je niet aan het werken?'. Ik wil aan mezelf werken."

FOTO - Julie Ecran & Maxim Rosiers

"In mijn werk zoek ik naar hoe mensen ruimte kunnen innemen in deze wereld, en hoe ze het leven kunnen creëren dat ze willen. Ik werk graag met mensen die 'buiten de lijntjes kleuren'. Dit taboe doorbreken was voor mij een logische link met 'Wildlife'." Dominique hielp de jongeren hun gevoelens vertalen naar de groep en crew. "Als je vertrekt vanuit empathie en de wil om te verbinden, zoals Dieter dat doet, heb je geen psychologische skills nodig. Toch is het niet altijd vanzelfsprekend om aan te voelen hoe je reageert op iemands verhaal."

Dominique herinnert zich hoe Bram zijn verhaal deelde met Oli: "Je had door dat het moment niet om jou ging. Dat je in functie van Bram hebt gereageerd, is niet vanzelfsprekend."

"Mensen vonden mijn reactie op Brams verhaal knap - ik vond het niet meer dan normaal" - Oli

Om alles in goede banen te leiden, stonden Dominique en een grote crew klaar. "Ik voelde mij een beetje een brugfiguur tussen de jongeren, de crew en Dieter (Coppens, red.)", vertelt Dominique. "We wilden eerlijke tv maken, en tegelijk zorgen dat jullie kregen wat jullie nodig hadden."

De jongeren raakten op hun eigen manier betrokken bij 'Wildlife'. Oli werd gescout op een event. Odile wou de wereld zien: "Elke keer als ik een vliegtuig zag, dacht ik: 'Ik weet niet naar waar, maar ooit zit ik daarin'. Later raadde haar begeleider voor woonzorg haar aan om mee te doen. Dat zag ze eerst niet zitten, maar uiteindelijk heeft ze het toch gedaan. Voor Oli kwam de reis op het juiste moment, drie dagen na het einde van zijn opname in Duffel vertrok hij: "Ik had geen beter moment kunnen bedenken. Ik heb van alles geleerd in opname: hoe ik kon omgaan met mijn gevoelens, met ADHD."

Nu kon ik dat ook gaan testen in het echte leven. Want uiteindelijk is de psychiatrie een gecontroleerde bubbel.”

De groep leerde elkaar kennen in Thailand. Vooraf mochten ze niets over elkaar weten, om de ontmoetingen natuurlijk te laten verlopen.

“Ik hoor vaak van vrienden hoe knap ze mijn reactie daarop vonden”, vertelt Oli. “Maar ik vond dat raar. Als er iemand naar mij toekomt met een verhaal, vind ik mijn reactie niet meer dan normaal. Ik accepteer iedereen, bij wijze van spreken.”

“Oli en Odile kregen met het programma een mogelijkheid om zichzelf te ontdekken, maar ook hun verhalen te delen met Vlaanderen. “Ik denk dat jongeren met ADHD of borderline zich kunnen vinden in mijn verhaal.

Ik hoop ook dat mensen die zich soms een buitenbeentje voelen, kunnen zien dat het oké is om anders te zijn”, zegt Oli. Hij heeft het moeilijk gehad in zijn jeugd: “Ik voel al sinds de lagere school dat ik meer moet doen dan de rest om dezelfde resultaten te behalen. Ik voelde me minder dan de anderen, maar ik heb geleerd dat anders zijn charmes heeft. In de gewone samenleving pas ik niet zo goed, maar dat wil niet zeggen dat ik minderwaardig ben als persoon.”

Ook Odile deelde haar verhaal in de hoop anderen te steunen.

“Ik ben op jonge leeftijd seksueel misbruikt, waardoor ik nu erg waakzaam ben. Ik heb het moeilijk om mensen vertrouwen. Ik hou mensen op afstand en hou rekening met de ergste scenario’s. Het is self sabotaging; ik heb er banden mee stukgemaakt.”

“Seksueel grensoverschrijdend gedrag kan vele vormen aannemen. Het gaat niet alleen om voor de hand liggende vormen als verkrachting, maar ook om subtielere gedragingen zoals ongewenste aanrakingen, blikken of opmerkingen. Ik wil mensen aanmoedigen om ook dat ernstig te nemen en slachtoffers te steunen, ongeacht de vorm die het gedrag aannam. Ik vind dat daar in België gewoon niet over wordt gepraat.”

Odile wil door haar verhaal te delen meer bewustzijn creëren rond seksueel misbruik.

Dominique: “Het is belangrijk bij elke vorm van trauma dat je verhaal erkend wordt.” Odile beaamt dit: “Ik heb door ‘Wildlife’ een platform gekregen om mijn verhaal te doen. Ik hoop dat mensen dit zien en denken: ‘Als Odile het kan, kan ik het ook.’ Het heeft lang geduurd voor ik het zelf durfde te vertellen, dus ik hoop dat anderen de moed vinden om ermee naar buiten te komen.”

De reis naar Thailand heeft de jongeren veel over elkaar en over zichzelf geleerd.

“Er was een moment dat voor mij heel rustig was”, zegt Oli. “We waren uit varen, en ik heb me even apart op de boot gezet. Daar rolde ik een sigaretje en ben ik gewoon voor mij uit beginnen te staren.

Voor de eerste keer sinds mijn veertiende zat er niets in mijn hoofd. Ik herinner me nog dat ik dacht: ‘Oké, zo voelt rust in je hoofd.’ Als het nu allemaal even te veel wordt, ga ik naar een plek in de natuur en probeer ik die rust terug te vinden. Dat heb ik al vaak kunnen doen.”

“Voor de eerste keer sinds mijn veertiende zat er niets in mijn hoofd” - Oli

Odile heeft het moeilijk met grenzen stellen. In Thailand heeft ze toch grote stappen gezet. “Ik was met veel schrik vertrokken. ‘Ik ga niet weten hoe ik nee moet zeggen’, dacht ik. Maar dat was zelfs niet nodig. Ik heb geleerd dat mensen er rekening mee houden dat ik niet zomaar aangeraakt wil worden. Ik realiseerde me dat wanneer ik grenzen stel, mensen die respecteren. Daardoor heb ik voor het eerst in een lange tijd aan iemand kunnen vragen ‘Wil je mij een knuffel geven?’”

Oli uitte zijn frustraties in zijn album ‘Solotrip naar de hel’. “Er zijn dingen die gebeuren in het leven en je weet niet waarom.” Oli vindt het moeilijk om overal een reden voor te vinden, maar Odile geeft er een andere draai aan: “Ze moesten me in een kotje duwen, totdat het zo klein werd dat ik er zelf uitsprong. Nu ben ik een vis die tegen de stroom in zwemt. We hebben op jonge leeftijd een licht in ons gevonden, waarmee we iets kunnen doen.” “Om betekenis te zoeken in de pijn en wat je overkomt is herstel”, voegt Dominique eraan toe. Oli gaat erin mee: “Wat er ook gebeurt, ik kan eruit groeien. Ik kan een verandering teweegbrengen in de wereld.”

FOTO - Julie Ecran & Maxim Rosiers

Ze vinden dat ze allebei veel geleerd hebben op reis. Odile sluit mooi af: “Met deze reis versterkten we wat er in therapie gebeurt. Want dit was de echte wereld, met echte mensen en echte relaties. Zo leer je zoveel. Dit is iets wat therapie ons nooit had kunnen leren.”

All is... fair?

Al maanden voor de release zorgde Disney's nieuwe Snow White voor ophef en dat blijkt niet onterecht. De 'woke' versie van de dierbare prinses droomt niet langer van een prins, maar van een rechtvaardig koninkrijk.

Disneys remakes van klassiekers worden zelden enthousiast ontvangen, maar deze keer is het toch wel huilen met de pet op. Van afschrikwekkend geanimeerde dwergen tot een fenomenaal matige performance van Gal Gadot als Boze Koningin, veel sneuer kan het niet. Er is ook geen prins meer, wel een bandiet op een wit paard, al is zijn rol slechts een kanttekening.

CGI

De film begint intens kleurrijk; je wordt er bijna misselijk van. Toegegeven, de decors zijn prachtig, zeker voor jonge kijkertjes. Oudere kijkers zullen zich wellicht ergeren aan de 'computer-generated imagery' (CGI) die de film wanhopig bij elkaar probeert te houden. Zo doen de dwergen denken aan de animatiestijl van The Polar Express (waaraan iedereen destijds trauma's heeft overgehouden, laten we eerlijk zijn). Maar net zoals in de authentieke film is Dopey wel nog steeds de schattigste dwerg, die ook de Grumpy's onder ons doet smelten.

Casting

Rachel Zegler vertolkt de hoofdrol. Met een flinke dosis Disney-magie en een sprookjesachtige zangstem doet ze dat eigenlijk heel goed. Het is alleen spijtig dat haar styling-team zo blind als een mol is. De iconische jurk van Sneeuwwitje lijkt rechtstreeks uit de souvenirwinkel van Disneyland te komen en ook haar kapsel werkt niet bepaald in haar voordeel. Gal Gadot, de controversiële Israëlische actrice die bekendstaat om haar houterige overleveringen van scripts, speelt de Boze Koningin. Haar themaliedje All is fair is het meest catchy nummer van de hele film, maar ze klinkt veel te braaf om een volwaardige Disney-schurk te zijn. De stem van Gadot is alvast niet geschikt voor de IMAX-geluidskwaliteit.

Fans van de originele film uit 1937, wees gewaarschuwd, want deze herwerking is moeilijk te slikken. De aanpassingen aan het sprookje zijn verfrissend en de boodschap is duidelijk: "het originele verhaal is achterhaald, weg ermee!". Geen prins dus, wel een sympathieke crimineel en een eigenwijze prinses.

**De mensenmassa
waarin ik ondertussen
verzeild geraakt was,
sleurde me helemaal
mee naar perron 5**

Beste reizigers

Onlangs kreeg ik de ideale ingeving om een dagje naar Brugge te gaan met de trein. Het was mooi weer en ik had er zin in. Ik wist dat ik na een hele dag rondsletteren in een drukke stad niet veel puf meer zou hebben om nog een hele rit terug naar huis te maken, dus had ik die ochtend besloten om de auto links te laten liggen. Op deze manier zou ik zorgeloos heen en weer kunnen. Of dat dacht ik tenminste.

Na een leuke maar vermoeiende dag stond ik in het station van Brugge, een relatief onbekende stad voor mij. De trein zou vertrekken van perron 3, dus begaf ik me – half dagdromend – daarheen. Ik stond al even op het perron te wachten, zonder me echt zorgen te maken. Opeens haalde een elektronische stem me uit mijn gedachten met de blijde boodschap: “Beste reizigers, de IC-trein naar Antwerpen-Centraal heeft 13 minuten vertraging.”

Daar stond ik dan op perron 3 in deze onbekende stad, terwijl de paniek me al lichtelijk om het hart sloeg. Als het nu 12 of 14 minuten geweest waren, zou ik me al veel rustiger gevoeld hebben, maar 13 klonk in mijn oren niet goed. Je weet immers nooit welke negatieve connotaties nog meer aan het getal 13 verbonden zijn. Maar goed, ik dwaal af.

De trein kwam maar niet opdagen, terwijl de mensenmassa die ook richting Antwerpen moest, bleef groeien. Ik begon aan een poging om in te schatten waar de deuren van de trein ongeveer zouden stoppen, zodat ik hopelijk nog in de trein zou passen en niet nog langer zou moeten wachten op perron 3.

De trein kon er nu elk moment zijn, maar daar kwam weer die elektronische stem als een irritante mug in mijn oren zoemen: “Beste reizigers, spoorverandering. De IC-trein naar Antwerpen-Centraal zal niet vertrekken van spoor 3, maar van spoor 5.”

De mensenmassa waarin ik ondertussen verzeild geraakt was, sleurde me helemaal mee naar perron 5. Ik stond nog niet goed en wel op perron 5 toen de omroeper me opnieuw teleurstelde: “Beste reizigers, door een defect rijdt de IC-trein naar Antwerpen-Centraal niet.” Daar stond ik dan op perron 5 in een onbekende stad, terwijl het besef binnenkwam dat ik beter de NMBS links had laten liggen en gewoon met de auto had moeten komen.

Mysterieuze podiumdiva Sylvie Kreusch beëindigt haar 'Comic Trip'

Als ze geweten had dat de tweede strofe van haar lied 'Comic Trip' zo bij haar dood zou passen, was ze er als controlefreak zeker blij mee geweest. Afgelopen zaterdag 1 maart 2025 stierf Sylvie Kreusch (33) in een verkeersongeval. Als een superheldin die op spectaculaire wijze haar zelfgeschreven stripverhaal verlaat.

De Belgische artieste Sylvie Kreusch was een bekende naam in de muziekindustrie en won enkele weken geleden drie MIA's. "Als kind heb ik van alles gedaan om toch maar op een podium te kunnen staan", zei ze in een interview met HUMO. Het kinderbandje 'De Wiebels' was een van haar vroegste ervaringen binnen de muziekwereld. Het leek dus onvermijdelijk dat Sylvie in deze sector zou belanden.

Nadat ze deel uitmaakte van de bands 'Soldier's Heart' en 'Warhaus' begon ze als solo-artieste, met heel persoonlijke nummers. "Ik zing over mijn leven, omdat ik niet weet hoe het anders moet." Het debuutalbum 'Montbray' schreef ze terwijl ze haar liefdesbreuk met Warhaus-bandlid Maarten Devoldere verwerkte. De liefde voor haar huidige vriend Flor van Severen bezong ze in het nummer 'Sweet Love (Coconut)' dat op haar tweede album 'Comic Trip' staat: "No I don't wanna lose another minute with you."

Podiumbeest en timide raadsel

Hoe makkelijk ze haar gevoelens ook kon uiten in muziek, in het echte leven lukte dit niet. In een dubbelinterview liet haar vriend Flor vallen: "Je kunt toch niet verwachten dat ik elke keer een plaat ga opleggen om te weten of je mij nog graag ziet?". Wanneer de interviewer haar vroeg om te lachen voor een foto, antwoordde Sylvie: "Ik kan niet lachen op bevel. Ik wil dat ook niet. Als ik lach, geef ik te veel van mijn privé weg." De 'echte' Sylvie Kreusch was, zo zei ze zelf, "introvert, haast timide en héél normaal".

Sylvie had het nodig om op het podium in een rol te kruipen. De act en kledij hielpen haar "om 100% te geloven wat ik zing". Het gevolg daarvan was dat het publiek haar vaak zag als een typetje, een diva. Wanneer mensen opmerkten dat ze in de huid van een personage kroop, vond ze dat leuk. "Als het vervolgens een eigen leven begint te leiden, wordt het soms wel vervelend". Ook Flor merkte op dat mensen een persona creëerden rond haar. Toch wilde ze tegelijkertijd lekker mysterieus blijven. Wanneer haar partner haar "een raadsel" noemde, vond zij dat prima: "Dat zit inherent in mij".

Controledrang

Ook tegenstrijdigheden zijn inherent aan Sylvie. Ze is zangeres in hart en nieren, maar wil niet dat mensen naar haar kijken. "Het idee dat al die mensen naar me komen kijken, kan me angst bezorgen. Pas op het podium verdwijnt die angst." Ze is een open boek wanneer het gaat over taboes zoals menstruatie, maar klappt toe als het gesprek over gevoelens gaat. Ze gebruikte drugs als creatieve reset, maar is ook een echte controlefreak.

Zo zei ze in een interview met Het Nieuwsblad: "Ik ga soms uit zonder alcohol te drinken". Ze vond het verschrikkelijk wanneer mensen foto's van haar maakten. "Ik ben in feite een product en ik wil de productie, verpakking en marketing daarvan zelf in handen houden."

Dromen

Wanneer het product niet meer zou verkopen, had Sylvie een plan B. Ze droomde van een boerderij voor gehandicapte dieren. Ook hadden zij en Flor een kinderwens.

Op muzikaal vlak wilde Sylvie haar carrière in het buitenland verder uitbouwen. Een springplank hiernaar was 'Europe's Biggest Gig' afgelopen week. In deze radioshow vertegenwoordigde ze ons land en was haar muziek op 5 verschillende Europese radiozenders te horen. De toekomst lachte Kreusch toe.

Helaas is aan dat succes abrupt een einde gekomen. Haar management plaatste een rouwbericht online, maar haar vriend was te aangeslagen om te reageren. De uitvaart zal plaatsvinden op zaterdag 8 maart 2025. Met Sylvie Kreusch verliest België een gepassioneerde artieste en een voorbeeld voor alle meisjes die de muzieksector in willen.

INTERVIEW

Anneke Hochstenbach
& Sophie Hansart

“Je moet liegen om de waarheid te vertellen”

Met Ommouw me staat Ted van Lieshout opnieuw in de schijnwerpers: de dichtbundel leverde hem een nominatie op voor de Boon-literatuurprijs. Toch draait het voor Van Lieshout niet om trofeeën. In zijn werk — dat poëzie, beeldende kunst en jeugdliteratuur moeiteloos met elkaar verweeft — schuwt hij de soms moeilijke, menselijke thema's niet. “Ik wil dat lezers iets meenemen uit mijn werk. Als het je niks doet, dan heb ik het niet goed gedaan.”

Zijn prijzentafel staat goed gevuld in de woonkamer en Ted van Lieshout steekt het niet onder stoelen of banken: erkenning doet ertoe. “Iedereen heeft bevestiging nodig. De meesten krijgen dat uit hun omgeving, maar als alleenstaande schrijver moet je het elders halen. Mijn moeder van 92 vindt meestal dat anderen de prijs verdienen,” grapt hij. “Dan is zo’n bekroning toch prettig.”

Hoewel Van Lieshout al jarenlang gelauwerd wordt in Nederland, zou de Boon zijn eerste grote Vlaamse prijs zijn. “Dat zou me echt ontroeren. Ik werk al veertig jaar als schrijver en heb veel meegemaakt, ook in België. Zo’n prijs bevestigt mijn band met Vlaanderen.” Toch relativeert hij het belang van prijzen voor zijn carrière. “In het begin opent het deuren.

Mijn eerste bekroning was voor een dichtbundel, en meteen zei de uitgever: ‘Maak maar een tweede.’ Dat helpt. Maar vandaag hebben prijzen minder invloed op verkoopcijfers. Bovendien: wie eenmaal een prijs wint, wil er stiekem nog één. Het is net als bij sporters: je doet alsof je het een ander gunt, maar diep vanbinnen wil je altijd zelf winnen.”

Wat maakt dat Ommouw me genomineerd werd voor de Boon-literatuurprijs?

“Met deze bundel probeer ik poëzie toegankelijk te maken voor lezers die anders afhaken bij gedichten. Veel poëzie is afstandelijk, zeker voor jongeren. Door een herkenbaar thema als kleding te kiezen, worden grote onderwerpen zoals identiteit, vergankelijkheid en herinnering tastbaar. Kleding is meer dan bescherming tegen de kou; het vertelt wie we zijn – of wie we waren.

Soms lijkt het alsof kleren zich herinneren wie erin gezeten heeft. Denk aan die eenzame sok, of een oud jasje dat verbonden is aan een specifiek moment of persoon.”

“Zo’n prijs bevestigt mijn band met Vlaanderen.”

Hoe ontstond het idee voor Ommouw me precies?

“Dat gaat terug tot 2005. Ik had toen een lievelingsblouse die ik jarenlang met veel plezier had gedragen. Op een gegeven moment zaten er zoveel gaten in dat ik hem echt niet meer kon blijven dragen. Toch vond ik het zonde om die zomaar weg te gooien. Ik heb de blouse gefotografeerd als herinnering en in het etiket een klein gedichtje geschreven. Dat moment bleef hangen. Het besef dat kleding meer is dan een gebruiksvoorwerp, dat het verbonden is met wie je bent of was.”

Uw werk vertrekt vaak vanuit persoonlijke ervaringen. Hoe bepaalt u wat u wel of niet vertelt?

“Je moet durven selecteren. Mensen zeggen weleens: ‘Ik heb zoveel meegemaakt, ik zou er een boek over moeten schrijven.’ Maar als je álles vertelt, wordt het ongeloofwaardig. De kunst is om te selecteren en de essentie uit te diepen. In Gebr. heb ik bijvoorbeeld bewust mijn echte broer en zus weggelaten. Niet omdat ik hen wilde verzwijgen, maar omdat het verhaal sterker werd door te focussen op de relatie tussen twee broers.

Mijn vader was in werkelijkheid al gestorven toen ik zeven was, maar dat heb ik ook aangepast. Voor een jeugdboek vond ik de combinatie van een dode vader én broer te zwaar. Je moet als schrijver soms liegen om dichterbij de waarheid te komen. Niet door feiten te verdraaien, maar door ballast weg te laten en de kern te benadrukken. Als je over de dood schrijft, moet je niet proberen het voor iedereen herkenbaar te maken door het te generaliseren. Je moet schrijven over de dood die jij kent.

FOTO - De Schoolschrijver

Hoe persoonlijker je bent, hoe universeler het wordt, omdat iedereen zijn eigen unieke verlies kent. Dat doe ik als schrijver: eerlijk zijn door bewust te kiezen wát je vertelt en hoe je het vormgeeft.”

Over taal en taboe

In uw theatershow rond uw 40-jarige carrière verwijst u regelmatig naar teksten of beelden die vandaag gevoeliger liggen. Welke thema's zijn dit nu volgens u?

“Eigenlijk zijn het nog steeds dezelfde taboes als vroeger, maar ze komen nu ook uit een andere hoek. Waar die eerder vooral vanuit conservatieve, christelijke kringen werden opgelegd, zie je tegenwoordig dat het vooral progressieve stemmen zijn die nieuwe grenzen bepalen. Dat gebeurt meestal met de beste bedoelingen, zoals streven naar inclusie en diversiteit. Maar het leidt wel tot een stortvloed aan geboden en verboden. Ik heb daar echt mee geworsteld: hoe ga je als kunstenaar om met beperkingen die opgelegd worden door mensen met wie je politiek en moreel verwant bent?”

Wanneer weegt zulke kritiek zwaarder door?

Als iemand zoals Geert Wilders of Bart De Wever iets te zeggen heeft over wat ik wel of niet mag tekenen of schrijven, dan doet me dat weinig. Van zulke conservatieve stemmen trek ik me niets aan. Maar wanneer mensen uit mijn eigen, meer linkse-progressieve hoek kritiek geven, komt het wel harder binnen. Daar heb ik grote moeite mee omdat mijn morele geweten als het ware wordt uitgedaagd door mensen die hetzelfde denken als ik maar daar veel strenger in zijn. Dat is moeilijker.”

Begrijpt u de gevoeligheid van mensen die aanstoot nemen aan bijvoorbeeld taboewoorden?

Ja en nee. Ik ben zelf homo, en wij hebben in de jaren '60 geleerd om scheldwoorden om te draaien en als geuzennaam te gebruiken. 'Flikker' was ooit een belediging, maar door het woord zelf te omarmen, werden we er juist sterker van. Daarom vraag ik me af waarom andere groepen dat niet vaker doen. Waarom een woord verbannen als je het kunt ombuigen tot iets waarmee je net kracht en trots uitstraalt?”

Hebben die taboes invloed gehad op uw werk?

“Ja, ik heb één boek niet gepubliceerd en één boek heb ik gekuist om discussies te vermijden. Maar ik ben wel van plan om dat ene werk alsnog uit te brengen. Er was een periode waarin de gevoeligheden hun hoogtepunt bereikten, maar intussen zijn de scherpe kantjes er wat af. De maatschappelijke aandacht verschuift snel, zeker door gebeurtenissen zoals de opkomst van Trump. Toch blijft er veel polarisatie en dat is voor een schrijver een lastig speelveld.”

“Dat vind ik behoorlijk knap van mezelf”

Om afsluitend terug te komen op uw nominatie: waarom vindt u dat Ommouw me de Boon-literatuurprijs verdient?

“Omdat ik met deze bundel een uniek boek heb gemaakt. Wat Ommouw me bijzonder maakt, is dat het poëzie openbreekt voor mensen die anders afhaken. Veel poëzie is gesloten en afstandelijk, zeker voor jonge lezers. Dichters schrijven vaak vanuit hun eigen perspectief, gekleurd door leeftijd en levenservaring. Wie die bagage nog niet heeft, blijft snel op afstand. Ik probeer dat te doorbreken door te schrijven vanuit het perspectief van jongeren. Je hoeft niet elk gedicht volledig te begrijpen, maar er is altijd genoeg om je aan vast te houden. Dat vind ik behoorlijk knap van mezelf (knipoogt).”

Heeft u na Ommouw me al nieuwe plannen in de pijplijn zitten?

“Ik werk al anderhalf jaar aan een boek waarin ik terugblik op vijftig jaar beeldend werk. Ik heb nog nooit een prijs gekregen voor mijn tekeningen, dus misschien denken mensen straks: dát hadden we hem allang moeten geven (lacht)!”

Koffie met een fors prijskaartje? Niet enkel in hippe bars, nu ook bij u thuis

Dure koffie in bars is geen nieuw fenomeen, maar de hoge prijs sijpelt nu verder door tot in de supermarkten en thuis. Klimaatverandering is niet de enige oorzaak hiervoor, ook speculatie, regelgeving en de veranderende structuur van plantages beïnvloeden de prijs van het zwarte goud.

Belgen spenderen jaarlijks ongeveer 160 euro aan koffie, maar dat zal vermoedelijk snel veranderen. In 2024 stegen de prijzen van de meest populaire koffiebonen, Robusta-bonen en Arabica-bonen, al met respectievelijk 84% en 75%. Xavier Rombouts, CEO van de koffiebrandery Rombouts, specificeert deze prijsstijging in De Tijd. Hij vertelt: “Voor een pakje van 250 gram in de supermarkt gaat het om enkele tientallen centen”. Ook The Java Coffee Company schroefde haar prijs op met €0,20 tot €0,80 per kilogram.

“Voor een pakje van 250 gram in de supermarkt gaat het om enkele tientallen centen”

Klimaat en reorganisatie als bedreiging

Ongunstige weersomstandigheden door de klimaatverandering blijven een van de grootste problemen voor de vruchtvorming van koffiebonen. De oogst in Brazilië werd vorig jaar op 45 miljoen zakken geschat, maar bereikte zijn limiet op 34,4 miljoen. Ook leidde droogte in Vietnam tot lagere opbrengsten. Deze landen staan samen in voor zo’n 56% van de wereldproductie.

Daarnaast belemmert de veranderende structuur van plantages een efficiënte en gediversifieerde productie. Enerzijds is er een tekort aan arbeidskrachten en stijgt hun gemiddelde leeftijd naar 65 jaar, omdat de jeugd naar steden verhuist. Anderzijds is ook de diversiteit van bonen in gevaar, omdat investeerders massaal kleine plantages opkopen. Op die manier dreigt de unieke kennis van kleine boeren verloren te gaan.

Speculatie en geopolitiek

Volgens De Tijd is koffie de meest verhandelde grondstof, wat beleggers aantrekt. Ze manipuleren schaarste door enorme hoeveelheden koffie op te kopen en speculeren dan op de beurs.

Verder stijgt de vraag naar koffie door de bevolkingsgroei, de stijgende welvaart en de opkomst van afzetmarkten zoals China, wat de prijs ervan opdrijft. Ook de Europese regelgeving verstoort de bevoorrading van koffie door de invoer ervan uit recent ontboste gebieden te verbieden. Daarnaast staan transportlijnen onder druk door geopolitieke problemen. Zo vallen Houthis-rebellen in de Rode Zee schepen aan die gelinkt zijn aan Israël, uit steun voor de Palestijnen.

Nog geen prijsakkoord met supermarkten

Koffieleveranciers verhogen de prijs, omdat ook zij meer moeten betalen aan hun importeurs. Daartegenover willen supermarkten de prijs voor hun klanten drukken, waardoor onderhandelingsproblemen ontstaan. Delhaize en Douwe Egberts raken het moeilijk eens en ook Colruyt bestelt geen producten meer tot er een nieuw prijsakkoord komt.

De koffieprijs in de supermarkt is momenteel al 2% duurder dan een jaar geleden. Die zal vermoedelijk nog toenemen als de goedkopere voorraden uitgeput raken en leveranciers hun verhoogde kosten aan klanten door-rekenen. De prijs van koffiebonen blijft voorlopig even onzeker als de volgende oogst.

Hij is de rijdende versie van de zatte nonkel op een trouwfeest: luid, vervelend en overtuigd van zijn eigen charisma.

Herriehuffers

Daar is de lente, daar is de zon, en -damn- ook de patsters, zonder pardon. Elk jaar bij het botten van de bomen komen ze vanonder hun steen gekropen. De eerste zonnestralen schreeuwen nu eenmaal om een rochelende knalpot en een ego van drieduizend toeren per minuut.

In de verte hoor je hun morsecode. Een aanzwellende baslijn afgewisseld met ratelende motoruithalen, als strepen in een onderbroek. De ramen staan open – uiteraard – want wat is het nut van een geluidsinstallatie van 5000 euro als je er alleen naar moet luisteren? Iedereen moet eraan geloven. Achter het stuur zit doorgaans een te kleine man met een te grote pet. De ene arm hangt uit het raam, drie vingers van de andere arm rusten op het stuur.

Ze rijden niet, ze paraderen.

En als je denkt: dit gaat voorbij – fout gedacht. Patserbakken scheuren in shiften. Zodra de ene achter de einder is verdwenen, doemt de volgende al op met een nieuwe remix van een song die in zijn oorspronkelijke vorm al amper te verteren was. Ze gedijen het beste in de buurt van volle terrassen en drukke winkelstraten waar ze als een magneet geërgerde blikken en diepe fronsen naar zich toe zuigen. Volgens mij laden ze met al die negatieve energie hun autobatterijen op.

Misschien is dit gewoon de tijdsgeest. Stilte is verdacht geworden en discretie heeft vroegtijdig zijn pensioen aangevraagd. De herriehuffer rijdt niet gewoon van punt A naar B, hij rijdt om bevestigd te worden. Hij is de rijdende versie van de zatte nonkel op een trouwfeest: luid, vervelend en overtuigd van zijn eigen charisma. Noem het egotripperij met narcisme als brandstof.

Steden als Brussel probeerden hen tevergeefs aan banden te leggen met geluidsflitspalen. Misschien moeten we het eens proberen met straffen die écht aankomen. Wie meer dan 95 decibel produceert, moet een week lang verplicht rijden met een opblaasbare flamingo op het dak. Bij een tweede overtreding: verplichte deelname aan een stiltewandeling, in yoga-outfit, met een coach die je ademhaling analyseert. Een derde keer? Dan laat de politie de uitlaat vervangen door een blokfluit. Imagogewijs komt geen enkele huffer daar ongeschonden uit.

FOTO'S - James Arthur - Daniël De Rudder

Antwerpen rouwt: Slongs is niet langer 'vanongs'

Gisteravond verloor Antwerpen zijn burgermoeder Charissa Parassiadis, beter bekend als Slongs (Dievanongs). Nog geen paar uur eerder stond ze te blinken op het podium van De Roma, ondertussen straalt ze verder aan de hemel. Na haar optreden fietste de artieste naar huis toen ze werd gegrepen door een vrachtwagen. Ze overleefde het ongeval niet en laat een leegte achter in het hart van menig Antwerpenaar.

Slongs was een kind van 't Stad in elke vezel van haar lijf. Ze gaf Antwerpen een eigen soundtrack en bracht een glimlach op het gezicht van iedereen die ze tegenkwam. Maar meer nog dan een artiest was Slongs een bruggenbouwer. "Ik probeer mensen dichterbij elkaar te brengen, dat is mijn doel," zei ze zelf. En dat is gelukt.

Een stem voor de stad, een hart voor de mensen

Slongs stond voor solidariteit en rechtvaardigheid. Ze noemde zichzelf een "vreedzame krijger" en vocht met muziek voor de mensen die te weinig gehoord werden. In 2022 stond ze op de planken met Nerveuze Vrouwen, een toneelstuk waarmee ze het bewustzijn rond psychose vergrootte. Vorig jaar bracht ze met Honderd een ode aan de Bisschoppenhoflaan, een buurt die vaak wordt weggezet als probleemwijk. Met haar werk doorprikte ze hardnekkige clichés over criminaliteit, kansarmoede en sociale achterstand, en toonde ze de kracht, diversiteit en verbondenheid van de mensen die er wonen.

In de Sint-Andrieswijk, waar ze thuis was, werd ze al tijdens haar leven vereeuwigd. Op een muur in de Lange Riddersstraat straalt ze als moeder Maria naast DJ Scale, een eerbetoon gekozen door de bewoners zelf. Het is een passende afbeelding: Slongs had een fascinatie voor Jezus en Maria.

"Het waren de eerste humanisten, feministen, en nog veel meer," vertelde ze in Vandaag bij Danira Boukhriss. Gelovig was ze niet, maar ze deelde hun normen en waarden: barmhartigheid, mildheid en veerkracht.

Muziek als strijdmiddel en troost

Hiphop was voor Slongs meer dan een muziekgenre; het was een manier om verhalen te vertellen, om mensen samen te brengen en om maatschappelijke thema's aan te kaarten. Met haar sappige Antwerpse tongval en ongefilterde teksten gaf ze de stad een eigen stem in de hiphopwereld. Haar debuutalbum Goeiemorgend, Goeiendag, dat uitkwam in 2015, werd meteen een succes, met energieke meezingers als Lacht nor mij en geëngageerde nummers als Niemand.

In 2019 zette ze haar typetje 'Dievanongs' aan de kant en liet ze een meer introspectieve kant van zichzelf zien. Haar tweede album #GOEGAAN was een breekbaar maar krachtig werk, waarin ze zong over zelfliefde, kwetsbaarheid en doorzettingsvermogen. Ze experimenteerde met nieuwe invloeden en werkte samen met Vlaamse grootheden als Will Tura en Raymond van het Groenewoud. Haar muziek was een mix van speelsheid en diepgang, een perfecte balans tussen maatschappijkritiek en positieve vibes. Ze gaf een stem aan wie er geen had, maar wist ook hoe ze mensen aan het dansen moest krijgen.

Gewoon Charissa

Als ze niet op het podium stond, vond je Slongs vaak in Dansing Chocola, haar vaste stek in de Kloosterstraat. "Enerzijds heb ik het gevoel dat ik in het zuiden van Frankrijk rondhang, anderzijds loop ik hier altijd wel iemand tegen het lijf. Wat wil een mens nog meer?"

Voor de mensen van Sint-Andries was ze geen ster, maar gewoon Charissa. Ze praatte met iedereen en wist uit iedereen wel een mooi verhaal te krijgen.

De vrouw die 't Stad leerde lachen

Het leven van deze vrolijke, vreedzame burgermoeder eindigde veel te vroeg. 't Stad verliest zijn zonnetje en zal zonder Charissa – zonder Slongs – nooit meer hetzelfde zijn. Maar haar energie zal blijven voortleven in elke glimlach, in elk nummer dat door Antwerpen galmt. Slongs blijft 'vanongs'.

Pijnlijk mooi: 'Anuja' weet in korte tijd diep te beroeren

Deze kortfilm vertelt het verhaal van twee weezussen die samen overleven door te werken in een sweatshop. Ze staan voor moeilijke keuzes, maar geen enkele daarvan kan hen beiden uit deze situatie redden.

De kortfilm volgt twee zussen, Anuja en Palak, die in een sweatshop werken, hoewel Anuja, de jongere zus, maar negen is. Palak vertelt een verhaal aan Anuja, waarna blijkt dat hun moeder overleden is en ze er alleen voor staan. Anuja, die slim en ambitieus is, krijgt de kans om mee te doen aan een toelatingsexamen voor een kostschool, maar heeft daarvoor 400 roepie nodig. Palak en Anuja verkopen zelfgemaakte tassen en verdienen die dag meer dan genoeg geld. Het lijkt goed te gaan, maar Palak had het geld gespaard voor haar huwelijk. Bovendien dreigt de uitbater van de sweatshop hen te ontslaan als Anuja niet op zijn kantoor verschijnt – net op het moment dat het toelatingsexamen begint. Aan het einde van de film moet Anuja kiezen tussen haar toekomst en haar zus.

De muziek draagt sterk bij aan de sfeer, met levendige klanken die ook de spanning voelbaar maken. Dit zie je onder andere duidelijk in de sequens tijdens de achtervolgingsscène met Anuja en het beveiligingspersoneel van een winkel. Het tempo van de muziek drijft enorm op, maar verliest nooit volledig de hoopvolle toon. Ook de zachte, warme kleuren schetsen een vredig beeld, enkel doorbroken door het kille licht in de sweatshop. Deze symboliseren de warmte van hun relatie, die ondanks alle problemen liefdevol en altruïstisch blijft. De kilte van de sweatshop is het enige wat de zussen uit elkaar kan drijven... Wat op het einde van de film ook lijkt te gebeuren.

'Anuja' is een prachtige kortfilm die toont dat 'kort' niet 'oppervlakkig' hoeft te betekenen. Een hartverscheurend, maar toch ook opgetogen verhaal. Een verhouding die ook in de muziek en visualisatie duidelijk te zien is: prachtige cinema.

NECROLOGIE

Julia Van de Leest

De kleren maakten de man: Jani gaat

Televisiepersoonlijkheid, stylist en inspirator. Met groot verdriet nemen we afscheid van Jani Kazaltzis, een van Vlaanderens meest geliefde televisiefiguren en stylisten. Jani overleed op woensdag op 45-jarige leeftijd aan de gevolgen van de ziekte van Graves. Hij was thuis, omringd door zijn partner Jens en dierbaren.

Geboren in Genk in 1979, met Griekse roots die hij altijd met trots meedroeg, groeide Jani uit tot een kleurrijk boegbeeld van de Vlaamse media. Zijn televisiecarrière begon in 2005 met het programma *De Heren maken de man*, waarin hij als jonge stylist stijladvies gaf aan heteromannen. Het was het begin van een indrukwekkend parcours, waarin zijn scherpe blik, flamboyante flair en warme persoonlijkheid steeds centraal stonden. Zijn echte doorbraak bij het grote publiek kwam er in 2011 met het populaire *Zo man, zo vrouw*. In dat programma gaf hij koppels niet enkel een nieuwe look, maar ook een frisse portie zelfvertrouwen. Zijn stijl was eigenzinnig, zijn humor raak en ontwapenend. Uitspraken als “Een appelblauwzeegroene top met twee sint-jakobsschelpen – dat was precies een orka die een zeemeermin had uitgekotst” blijven tot op vandaag legendarisch.

Jani was meer dan een stylist: hij was auteur, presentator, ondernemer en bovenal een mens met een hart voor mensen. In programma's als *Benelux' Next Top Model*, *Jani gaat ...* en *James & Jani Doen-het-zelf* liet hij zien hoe hij telkens opnieuw zijn grenzen verlegde. Of hij nu in het leger trainde, een camper bouwde of een angst onder ogen zag, Jani ging elke uitdaging aan met moed, charme en zijn kenmerkende glimlach.

Naast televisie bouwde hij met zijn partner Jens ook een beautymerk uit: *IOAN*, genoemd naar zijn Griekse voornaam. Zonnecrèmes, serums en bruiningsdruppels – alles droeg zijn stempel. Jens heeft laten weten het merk in Jani's geest verder te zetten.

Ook als auteur liet Jani van zich horen. Hij schreef drie boeken: *Doen!* (2011, samen met Wendy Huyghe), *De tien geboden van Jani* (2015) en *Wat zou Jani zeggen?* (2019), waarin hij zijn kijk op mode, zelfbeeld en het leven met de lezer deelde.

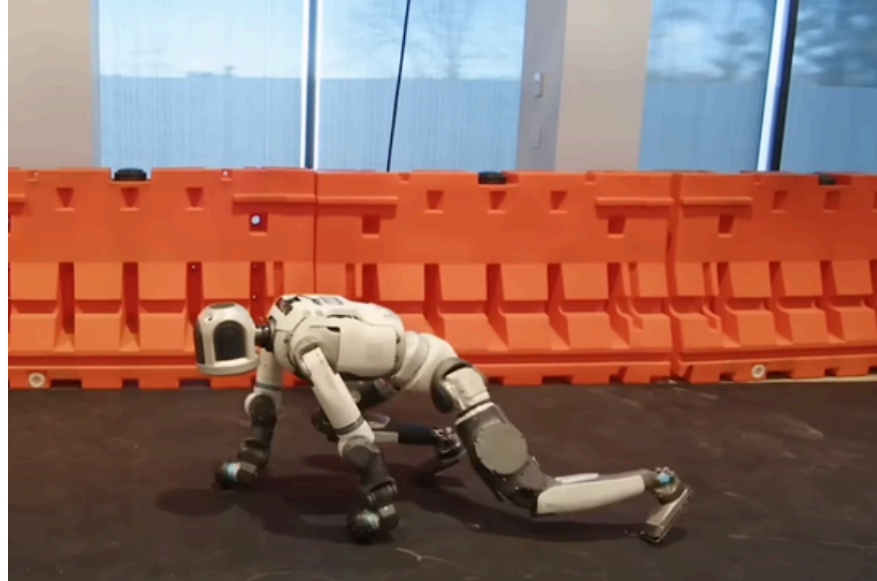
Een half jaar geleden maakte Jani publiek dat hij leed aan de ziekte van Graves, een auto-immuunziekte die de werking van de schildklier verstoort. Zijn openheid hielp velen, en maakte de aandoening bespreekbaarder. “Het doet mij veel deugd”, liet hij nog weten in een dankbare boodschap aan zijn volgers.

Jani laat een leegte achter, niet alleen bij zijn partner en familie, maar ook bij zijn trouwe kijkers, collega's en bewonderaars. Zijn moed, humor en stijl blijven nazinderen. Vlaanderen verliest een icoon – flamboyant, warm en oprecht.

Voor wie nood heeft aan een gesprek, kan steeds terecht op Awel.be of via het gratis nummer 102.

**Een alledaagse vriend
blijkt niet meer van
deze tijd.**

Daag, Robot

AI maakt ons leven makkelijker. Dat is althans wat techbedrijven er bij ons indrammen wanneer ze de zoveelste chatbot op de markt brengen. En omdat AI er ook voor zorgt dat de ontwikkeling van robots vlotter verloopt, bracht het Amerikaanse bedrijf Boston Dynamics recent hun nieuwe humanoïde robot op de markt. Humanoïde: volgens Wikipedia “een constructie waarvan de lichaamsstructuur lijkt op die van een mens.” (Nog iemand die rillingen krijgt?) Atlas, zo heet onze nieuwe vriend, kan op een enge, mensachtige manier wandelen, springen, dansen en zelfs kruipen. (Nog iemand die zin heeft om in bed te duiken en vol van angst het deken over zijn hoofd wil trekken?) Is het nu echt nodig om robots te maken die lijken op mensen?

Akkoord, robots kunnen handig zijn. Als zij de was en de plas doen, hebben wij meer tijd voor andere dingen in het leven. We kunnen bijvoorbeeld naar hartenlust door AI geschreven boeken lezen en door AI gemaakte films kijken, want chatbots als ChatGPT worden almaar beter in menselijke taken. Ik heb er al zin in. Degenen die zich liever wagen aan een beetje buitenlucht kunnen even een wandelingetje maken, al dan niet met hun robot-lief.

Ook menselijk contact wordt zeldzamer. Je hoeft geen boodschappen meer te doen, de bus heeft geen buschauffeur meer nodig en je eten op restaurant wordt geserveerd door een rijdend plateau. Bovendien gebruiken jongeren nu al ChatGPT als psycholoog, want een alledaagse vriend om je problemen mee te delen blijkt niet meer van deze tijd. Binnenkort spreken we enkel nog tegen de IT'er die ons komt helpen als onze huisrobot technische mankementen ondervindt. Naast het verlies van sociale vaardigheden kan niemand nog koken, poetsen of de was opvouwen. Dat wordt chaos wanneer de elektriciteit uitvalt in de toekomst.

Volgens robotici zal het nog wel even duren voor er bij ons allemaal een robot in huis kruipt. Toch ben ik benieuwd naar een tijdperk waarin we naar Bokrijk moeten om ons eten geserveerd te krijgen door echte mensen.

NECROLOGIE

Florette Fonteyne

Nafi Thiam (1994-2025): Een leven van ongeëvenaarde atletische triomfen

Op maart 2025 overleed Nafissatou 'Nafi' Thiam op dertigjarige leeftijd in Brussel. Ze laat een indrukwekkende nalatenschap achter als een van de grootste atletes ooit en blijft een inspiratiebron binnen én buiten de atletiekwereld. Met haar overlijden verliest België niet alleen een uitzonderlijke sportvrouw, maar vooral een warm en bescheiden rolmodel dat generaties lang zal blijven raken.

Nafi werd geboren op 19 augustus 1994 in Brussel, waar ze opgroeide in een gezin waar sport en doorzettingsvermogen centraal stonden. Haar Belgische moeder en Senegalese vader stimuleerden haar liefde voor beweging van jongs af aan. Al snel bleek dat Nafi over uitzonderlijk atletisch talent beschikte. Ze koos uiteindelijk voor de zevenkamp, een discipline die om veelzijdigheid, kracht én karakter vraagt. Haar aanleg en werkethiek legden de stevige basis voor haar latere successen.

Haar grote doorbraak volgde in 2013, toen ze op amper 18-jarige leeftijd goud behaalde op het Europees kampioenschap voor junioren, meteen goed voor een Belgisch record.

Olympische geschiedenis en wereldrecords

"Sport is niet alleen winnen, maar jezelf blijven verbeteren," zei Nafi ooit. En dat deed ze. In 2016 schreef ze geschiedenis door als eerste Belgische atlete goud te winnen op de Olympische Spelen in Rio. Het markeerde het begin van een indrukwekkende dominantie. Ze veroverde wereldtitels in 2017 en 2022, werd Europees kampioen in 2018, 2022, 2024, en vestigde een wereldrecord op de indoor vijfkamp in Istanbul.

De absolute bekroning volgde met olympisch goud in Tokio (2021) en Parijs (2024). Daarmee werd ze de eerste atlete ooit met drie olympische zevenkamptitels - een ongeziene prestatie die haar definitief tot een legende verhief. Haar consistentie en koelbloedigheid onder druk waren van uitzonderlijk niveau.

Meer dan een kampioen

Maar Nafi was meer dan haar medailles. Achter de schermen was ze een rustige kracht, die liever sprak met daden dan met woorden. "Haar nederigheid en serene uitstraling maakten haar uniek," aldus haar coach Roger Lespagnard. Ze nam met plezier jong talent onder haar vleugels en deelde haar ervaring met oprechte warmte.

Ook buiten het sportveld toonde ze zich veelzijdig: ze behaalde een bachelor in Geografie aan de Universiteit van Luik en bleef nieuwsgierig naar de wereld rond haar. Haar engagement voor maatschappelijke thema's bleef bescheiden, maar oprecht. Ze inspireerde velen, gewoon door zichzelf te zijn.

In september 2023 werd ze door koning Filip benoemd tot grootofficier in de Leopoldsorde, een officiële erkenning voor haar uitzonderlijke verdiensten en maatschappelijke voorbeeldfunctie. Ze groeide uit tot een symbool van vastberadenheid en hoop - iemand die jongeren motiveerde om te geloven in hun eigen kunnen, zowel binnen als buiten de sport.

Een blijvende erfenis

Het nieuws van haar plotse overlijden bracht ook de internationale atletiekwereld in diepe rouw. Concurrentes en collega's uit alle hoeken van de wereld spraken vol respect over haar integriteit, toewijding en innemende persoonlijkheid. Haar impact ging veel verder dan de zevenkamp alleen: Nafi slaagde erin om sportfans wereldwijd te verbinden en talloze mensen te inspireren om hun grenzen te verleggen.

Nafi Thiam zal herinnerd worden als een vrouw die de lat steeds hoger legde - voor zichzelf, voor haar sport en voor de generaties na haar. Haar naam blijft voortleven als synoniem voor kracht, gratie en menselijke grootsheid.

Ze laat haar moeder, broer en zus achter. De uitvaart vindt plaats in besloten kring. Een publieke herdenkingsdienst wordt later aangekondigd.

INTERVIEW

Jetse Ceulemans &
Quinte Gijsermans

TMRV: “Veel mensen maken de link met One Direction”

FOTO - © Nel Berens

In mei 2023 won TMRV, bestaande uit Tijl Meuris (20) en Viktor Moerbeek (19), de wedstrijd MNM Rising Star. Twee jaar later studeren de goedlachse jongens beiden in Rotterdam en timmeren ze volop aan hun muzikale carrière. Wij spraken met hen in hun bakermat Heist-op-den-Berg over hun toekomstplannen en blikken nog eens terug op hun overwinning.

Jullie wonnen in 2023 de wedstrijd MNM Rising Star. Wat was het eerste wat door jullie hoofd ging, toen jullie naam werd genoemd?

Viktor: Dat was echt zo'n wajo-moment. We hadden dat ook echt niet verwacht.

Tijl: Ik wist niet hoe ik moest reageren. We gaven elkaar zo'n awkward knuffel. Wij doen dat normaal nooit, terwijl je dat met andere vrienden wel doet. Dus dat is superraar. Op dat moment dacht ik: "Wat moet ik hier doen?" De camera staat op jou gericht, dus je moet wel reageren.

“Toen we onze naam hoorden, gaven we elkaar awkward een knuffel” - Tijl

Hoe kijken jullie daar nu op terug?

Viktor: Heel positief, we hebben daar veel volgers aan overgehouden. Met het platenlabel CNR hebben we dan 'Drop You Off' gemaakt. Daar hebben we veel uit geleerd. Dat waren allemaal toffe ervaringen en het is gewoon een enorm leuke kans geweest.

Tijl: Ook fijn om die erkenning te krijgen, want je bent al een paar jaar aan het samenwerken, maar je bereikt nooit een groot publiek. Opeens merk je dan dat het wel werkt en dat geeft veel moed en energie om verder te gaan. Die hebben we nu nog altijd.

Hoe zouden jullie TMRV zelf omschrijven aan iemand die jullie muziek nog nooit gehoord heeft?

Viktor: Veel mensen maken de link met One Direction. We proberen toegankelijke, energieke popmuziek te maken, heel mainstream met veel gitaren. We proberen de muziek ook heel jong te houden.

Tijl: Heel speels ook. We proberen altijd een leuk concept van onze tekst te maken, zodat ze wel serieus genomen kan worden, maar een leuke twist heeft. Eigenlijk de 2010s-vibe met een modernere kantje.

Wanneer wisten jullie dat jullie een carrière in de muziekwereld wilden nastreven?

Viktor: Toen TMRV begon eigenlijk. Want ons vorige project, New Eclipse, was wel nice, maar nog niet zo serieus. In de zomer van 2022 zijn we dan echt als TMRV begonnen. Toen hadden we ook echt zoiets van: "Dit willen we echt gaan doen."

Jullie muziek klinkt heel strak en dynamisch. Zijn er bepaalde trucjes of technieken waar jullie altijd op terugvallen?

Viktor: We beginnen meestal met een hookline, een tekstueel concept. En in de producties steken wij sowieso veel gitaren.

Tijl: Wel echt goed uitgedachte layers van gitaren, waardoor het al lekker begint te grooven. En de drums kunnen er mooi recht doorspelen.

Viktor: De laatste tijd proberen we de drums heel poppy te laten klinken, hoewel er vaak een vrij zware drumpartij is, zoals in ons nummer 'Drop You Off'.

Tijl: Dat geeft een bepaalde drive en energie mee die we echt willen uitstralen.

Is er een lied dat een heel andere weg is ingeslagen dan jullie in gedachten hadden?

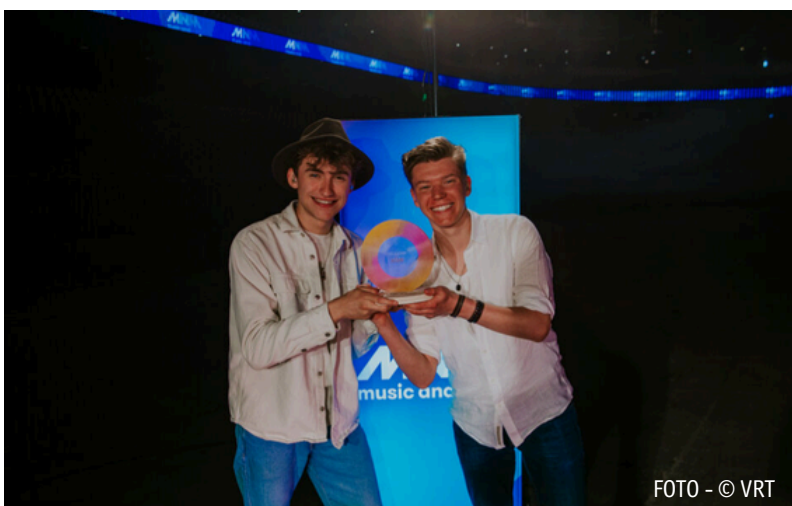
Viktor: Ja, Drop You Off leek eerst meer op een nummer van OneRepublic, ook met andere akkoorden. Dan kwam er vanuit MNM de vraag naar een meer Avril Lavigne-achtige productie.

Tijl: Steviger, met meer pit. Het is niet dat onze visie over ons als artiest daarvoor zo anders was. Het was puur omdat dat lied anders in ons hoofd zat dat we even de klik moesten maken. We merken vooral een verschil in kennis over hoe we een beter resultaat krijgen.

Hebben jullie ooit al volledig verschillende meningen gehad?

Tijl: Zeker! Het zou volgens mij ook niet gezond zijn, mocht dat nooit gebeuren. Dan kan je ook niks vernieuwends en creatiefs maken. Een beetje spanning is ook niet erg.

Viktor: We moeten soms echt ons best doen om elkaar van ons idee te overtuigen. Je kan niet anders als je samenwerkt. Vaak hebben we ook wel dezelfde mening, hoor.

Hoe verhouden de creatieve rollen zich binnen TMRV?

Tijl: Ik ben iemand die veel sneller op een melodie gaat komen dan op tekst. Viktor is beter met tekst en een algemeen beeld van een song. Wij steken elkaar ook erg aan en uiteindelijk hebben we dan een hele puzzel.

Viktor: Ik stel mij vaak visueel dingen voor, zoals wanneer ik in Rotterdam op straat loop. Het is niet zo dat we maar één taak hebben, maar we hebben wel onze voorkeuren. Elk nummer heeft echt invloeden van ons beiden.

Wat heeft jullie doen besluiten om aan Codarts in Rotterdam te gaan studeren?

Tijl: Eigenlijk wilde Viktor eerst helemaal geen auditie doen voor Codarts. Ik heb hem gezegd dat wel te doen, want ik had daar veel goede dingen over gehoord. Voor mij was het al te laat, want de deadline was al voorbij. We hebben elkaar eigenlijk onbewust beïnvloed daarin. Doordat hij daar zat, was ik daar ook vaak.

Viktor: Praktisch is dat nu heel handig. Vorig jaar was dat niet gemakkelijk, want Tijl zat in Hasselt en ik in Rotterdam.

Hoe lukt de combinatie van jullie opleiding en de opbouw van een muziekcarrière?

Viktor: Het is enorm druk. We hebben elke dag wel iets te doen voor TMRV en voor onze studie. Tijl moet elke week een nummer schrijven en produceren voor een bepaalde opdracht.

Tijl: Daar zijn ook al ideeën uitgekomen die we voor onszelf gebruiken. We zijn zeker elke dag met TMRV bezig, apart of samen. Het is druk, maar wel leuk.

Welke eigenschap zouden jullie van elkaar als artiest willen stelen?

Viktor: Structuur. Tijl heeft echt 99% van de tijd zijn zaken op orde.

Tijl: Bij mij net het losbandiger zijn. Want ik zit zo vaak vast aan die structuur, dat ik me niet helemaal creatief kan laten gaan.

Als jullie ooit meedoen aan Liefde Voor Muziek, welke artiesten zouden jullie songs dan mogen coveren?

Tijl: Stel je voor, Roxy Dekker.

Viktor: Of Bart Peeters, zoiets meer folky.

Gaan jullie ooit ook muziek in het Nederlands schrijven?

Viktor: Schrijven sowieso. Zelf uitbrengen? Dat weet ik niet.

Tijl: Dat is niet direct ons plan. Dat wil niet zeggen dat we nog nooit een nummer in het Nederlands geschreven hebben. We hebben dat wel al geprobeerd.

“Ik stel mij dingen vaak visueel voor, zoals wanneer ik op straat loop.” - Viktor

Waar zien jullie TMRV binnen 5 jaar?

Viktor: Hopelijk in het Sportpaleis. Ook heel de tijd van hier naar daar rijdend, naar de radio's. Op tour gaan.

Tijl: Ook connecties leggen met andere artiesten. Met hen schrijven, nieuwe ervaringen opdoen. Gewoon heel de tijd met onze muziek bezig zijn.

En wat mogen we in 2025 verwachten?

Viktor: We hadden in maart een studiosessie met OSKI. We hopen dat dat het eerste nummer is dat we zullen uitbrengen. Een datum kunnen we er nog niet op plakken.

Tijl: Deze zomer zijn er ook optredens met een dikke show. Er is nog een lied dat zo goed als klaar is, maar daar gaan we nog even mee wachten. Dat is onze kers op de taart.

Ouh, stop, un instant: Axelle Red zingt haar laatste noot

Afgelopen week nam de wereld afscheid van zangeres Axelle Red (57), pseudoniem van Fabienne Demal. Ze is vooral bekend door haar nummer *Sensualité*. Met haar album *Sans Plus Attendre* brak ze in 1993 door in België en Frankrijk. Gedurende een carrière van bijna 40 jaar bracht ze twaalf albums uit in het Frans, Nederlands, Engels en Spaans. Axelle is overleden na een misgelopen plastische chirurgische ingreep. Ze laat haar man en drie kinderen achter.

Vlaanderen leerde de rosse furie kennen in de jaren 80 als Fabby. De Hasseltse zangeres, geboren in 1968, zette haar eerste stapjes in de showbizz als tienerster. Haar echte doorbraak zou nog even op zich laten wachten tot ze in 1993 West-Europa veroverde met *Sensualité*. Ondertussen had ze zichzelf omgedoopt tot Axelle Red. Volgens haar was er geen specifieke reden voor de naam. 'Axelle' zou afgeleid zijn van haar buurman Axel. In 2023 deelde ze mee dat het "simpelweg een naam was die goed klonk, niet meer dan dat". 'Red' was dan weer een ode aan haar vurig temperament. Van haar geboortenaam was ze geen fan.

Haar vader, Roland Demal, was Axelles grote voorbeeld. Toen hij in 2019 stierf, brak haar hart. Haar vader was een vaste waarde in Hasselt: hij was 42 jaar gemeenteraadslid voor de Open Vld en 16 jaar schepen. Hiernaast was hij ook een echtscheidingsadvocaat. Van jongs af aan inspireerde hij Axelle. Net zoals haar vader besloot ze om een licentiaat Rechten te volgen, zij weliswaar aan de Vrije Universiteit Brussel. Ze heeft wel niet lang als juriste gewerkt, want in 1993 kwam haar eerste album *Sans Plus Attendre* uit. Hiermee brak ze door in België, Frankrijk, Zwitserland én Canada. Ze omschreef haar vader als een politicus voor de mensen. Dat humanitarisme zien we in Axelle terugkomen doorheen haar carrière. Ze werd in 1997 ambassadrice van UNICEF en creëerde bewustwording rond problematieken in onder meer Haïti, Congo en Senegal.

Voor haar liefdadigheid ontving ze in 2007 het ereteken van Commandeur in de Kroonorde van koning Albert II, en in 2008 kreeg ze de eretitel Doctor Honoris Causa van de Universiteit Hasselt.

Moederschap als grootste voldoening

In haar laatste jaren gaf Axelle optredens met haar drie dochters. Zij hebben hun moeder alleen gekend als zangeres Axelle Red, nooit alleen als mama. Dat betreurde Axelle vaak. Zo gaf ze toe dat haar kinderen hebben afgezien van haar bekendheid. Ze erkende dat haar dochters in haar schaduw leven en dat dat niet makkelijk is. Ze vond het enorm jammer dat haar dochters niet van eenzelfde zorgeloze jeugd konden genieten.

Op haar dertigste werd Axelle voor de eerste keer mama. De eerste jaren moederschap liepen niet van een leien dakje. Vanwege haar drukke agenda moesten Axelle en haar man Filip een nanny in dienst nemen. Maar omdat Axelle zich schuldig voelde dat ze haar kindje zo weinig zag én omdat ze jaloers was op de nanny, besloten ze al snel de baby mee op tournee te nemen. Hierdoor zijn haar drie dochters opgegroeid in een artistieke sfeer die is blijven aanhouden. Zo volgen ze nu alle drie creatieve opleidingen aan verschillende onderwijsinstellingen. Ze deelden een hechte band met hun moeder. Axelle zei hierover dat ze vier levens tegelijk leidde.

Koket tot het einde

"Ik voel me graag mooi voor mezelf. Ik zal me bijvoorbeeld ook een klein beetje schminken als ik de hele dag niemand zie." Axelle was nooit schuchter over haar drang om mooi te blijven. Nadat ze van haar dokter vanwege gezondheidsredenen geen botox meer mocht laten injecteren, besloot ze illegale botox online te kopen. Hierdoor heeft deze wonderlijke zangeres en altruïstische moeder helaas het leven gelaten. Nu zal ze voor eeuwig de 'bebop' op de Kennedy Boulevard kunnen dansen.

INTERVIEW

Lou van Goethem
& Felien Nkayilu

“Ik vind het aangenaam om gewoon te zijn zonder dat ik iets moet bewijzen”

Anna-Livia Smekens (26), op sociale media beter bekend als @vanilack, onderscheidt zich met haar kwetsbaarheid en authenticiteit. In een onlinewereld die vaak om perfectie draait, kiest zij radicaal voor echtheid. Precies dat maakt haar zo geliefd bij jongeren.

Ze spreekt openlijk over haar strijd met mentale gezondheid en was daarover al te gast aan de Universiteit Antwerpen en in verschillende podcasts. Nu vertelt ze voor het eerst uitgebreid over haar angststoornis — een onderwerp dat bespreekbaarder wordt, maar nog steeds stigma kent. “We kunnen niet goed meevolueren en dat uit zich bij iedereen anders. Dat is echt oké.”

“Ik heb vaak het gevoel dat mijn mentale last een afknapper is voor andere mensen”

Mensen kennen je onder andere van sociale media, maar je bent meer dan enkel een online persoonlijkheid. Je hebt namelijk kunstwetenschappen en archeologie gestudeerd aan de VUB. Wat trok je aan in die richting?

(stil) “Ik heb het heel moeilijk gehad toen ik 14 jaar was en ben toen opgenomen in het ziekenhuis. Kunst heeft me in die tijd veel soelaas gebracht. Mijn vader, die toen al met pensioen was, nam me vaak mee naar exposities. Dat voelde als een balsem voor mijn ziel. Later ben ik kunstonderwijs gaan volgen. De lessen kunstgeschiedenis vond ik enorm boeiend. Uiteindelijk besloot ik om hierin verder te studeren.”

Je vader heeft duidelijk een belangrijke rol in je leven gespeeld. Je zegt dat hij toen al met pensioen was. Hoe was het om op te groeien met een oudere vader?

“Ik raad het niet aan. (lacht) Dat neemt niet weg dat ik mijn vader heel graag zie en hem nooit zou willen inruilen.

Maar het is een bijzondere manier van opgroeien, zeker omdat je er als kind alles aan wil doen om niet op te vallen. Ik voelde me dan telkens door de grond zakken wanneer iemand zei, “Anna-Livia, je opa is daar.”

Het zorgt er ook voor dat je op een heel onzekere manier opgroeit, omdat je je ervan bewust bent dat de dood altijd dichtbij is. Ik heb altijd de stress moeten dragen dat er mogelijks iets met mijn vader kon gebeuren. Toen ik ouder werd, kreeg ik veel schuldgevoelens dat ik me zo voor hem had geschaamd als kind. Totdat ik daar online over begon te delen. Ik kreeg heel vaak reacties van mensen in dezelfde positie, waardoor ik het gevoel had dat ik niet alleen was.”

Op sociale media komt niet enkel je vader in beeld, maar deel je ook veel andere herkenbare dingen. Wat vind je ervan dat jouw volgers je als grote zus beschouwen?

“Dat vind ik een heel mooi compliment. Thuis was ik altijd de jongste en heb ik altijd het gevoel gehad dat ik een volwassen mens was die vastzat in een kinderlichaam. (grinnikt) Daardoor kreeg ik geen credibiliteit. Om dan berichten te krijgen van mensen dat ze zich gehoord voelen, is heel helend.”

Onlangs deed je een video waarin je openlijk vertelde over je angststoornis.

(knikt) “Ik vond het heel moeilijk om daar online over te praten, omdat ik het gevoel had dat er iets ging afbrokkelen van het beeld dat mensen van mij hadden. Al weet ik nu dat dat natuurlijk nergens op slaat. (lacht) Het is een deel van mij dat ik lang heb verborgen uit schaamte.”

Waar schaam je je dan precies voor?

“Wanneer ik angstig word, heb ik hulp nodig. En dat vind ik een heel moeilijke kwestie. Ik heb vaak het gevoel gehad dat mijn mentale last voor andere mensen een afknapper is. Je kan bijna nergens naartoe met mij, omdat ik overgeef wanneer ik angstig word en dan bevries. Dat is iets waar mijn omgeving constant mee moet omgaan. Ik vind het zelf soms allemaal belachelijk vermoeiend. (blaast)

Ik ben bijvoorbeeld sinds 2019 niet meer op een vliegtuig gestapt. Welke influencer gaat nooit op reis? Dat is toch hilarisch?” (lacht)

Toch kampen veel meer mensen met een angststoornis dan we denken. Er komt ook veel over in het nieuws de laatste tijd.

Angststoornissen worden vaak onderschat omdat ze niet altijd zichtbaar zijn voor anderen. Herken je dat?

“Ja, en dat is super paradoxaal. Ik snap volledig dat mensen niet geloven dat ik een angststoornis heb. Dat maakt het nog moeilijker omdat ik dan de neiging heb om het nog meer te verstoppen. Maar dat neemt helaas niet weg dat het plots kan opduiken.”

Je bent er nooit op voorbereid.

“Nee, waardoor ik angst heb voor de angst. Het is een gevoel dat mijn lichaam altijd sneller doorheeft dan mijn hoofd. Het is niet dat er plots doemgedachten in mijn hoofd komen. Het is eerder iets heel onderbewust dat mij heel fysiek misselijk laat voelen. En omdat het zo onvoorspelbaar is, weet ik nooit wanneer ik ergens onderuit zal gaan door angst. En dat vind ik heel eng.”

Heb je het gevoel dat je angststoornis een direct gevolg is van de manier waarop je bent opgegroeid?

(denkt na) “De grote vraag is: wie ben ik zelf en wie ben ik geworden door mijn omgeving? Dus ja, op een manier sowieso wel, maar dat heb ik geaccepteerd. Ik ben wel een tijd erg boos geweest dat ik zelfs aan mijn ouders vroeg waarom ze nog een kind moesten maken. Maar door zelf ouder te worden, fouten te maken, en zelf ook andere mensen pijn te doen, heb ik beseft dat we uiteindelijk allemaal voor de eerste keer leven en maar proberen.”

“Door zelf ouder te worden, heb ik beseft dat we allemaal maar proberen.”

Waarom denk jij dat er toch nog steeds een taboe rust op mentale gezondheid?

“Ik denk dat we met een structureel generatieprobleem zitten. Trauma en emotie komen vaker tot uiting, omdat we via sociale media meer kanalen en bereik hebben. Toch zorgen diezelfde sociale media er ook voor dat we geen echte gemeenschap en veiligheid ervaren. Hierdoor is onze samenleving steeds individueler geworden, en houden we onze diepere gevoelens voor onszelf. Dat haalt je in op een manier die heel confronterend is.”

Hoe ga je er het beste mee om?

“Ik geef mijn grenzen aan en aanvaard dat het soms niet gaat. Het kan ook helpen om ervan uit te gaan dat mensen daar begrip voor kunnen hebben.

“Angststoornissen zijn een van de meest voorkomende psychische problematieken. Vaak draagt iemand waarvan je het niet zou denken iets gelijkaardigs mee. Die gedachte kan al een pleister op de wonde zijn. Je bent dus niet alleen.”

Franse douane bijt zich vast in onderzoek naar negen dinosaurustanden

Fossielenhandel kent wereldwijd uiteenlopende regels, zo bleek bij de Franse grens. Daar nam de douane negen dinosaurustanden zonder de vereiste documenten in beslag. De internationale wetgeving rond fossielen is complex en varieert op basis van herkomst en eigendomsrechten.

Complexe fossielenwetgeving

Tijdens een grenscontrole in Menton, in het zuiden van Frankrijk, deden twee douaneagenten een opmerkelijke ontdekking: een vrachtwagenchauffeur vervoerde negen eeuwenoude dinosaurustanden zonder de vereiste documenten. De fossielen werden hierdoor in beslag genomen.

De tanden zijn oorspronkelijk van zee-dinosauriërs die miljoenen jaren geleden in het gebied leefden dat we vandaag als Marokko kennen.

Wereldwijd bestaat er geen uniforme wetgeving over de handel, het bezit, de import en de export van fossielen. De regels verschillen sterk per land en zijn vaak afhankelijk van de vindplaats van het fossiel. Of een fossiel is gevonden op privéterrein, openbaar domein of in een beschermd natuurgebied kan een groot verschil maken in de eigendomsrechten. Sommige landen hanteren strikte wetten. In China bijvoorbeeld, is de export van fossielen volledig verboden, ongeacht de herkomst of ouderdom.

In Queensland, Australië, bestaat een gedetailleerde regelgeving die als voorbeeld zou kunnen dienen voor andere landen. Hier is de toevallige verkoop van een fossiel toegestaan zonder vergunning, maar gericht verzamelen met het oog op verkoop wordt gezien als exploitatie en valt onder de "Mineral Resources Act".

Tanden van onschatbare waarde

De negen dinosaurustanden die in Frankrijk werden onderschept, waren afkomstig uit Marokko en bestemd voor kopers in Italië. Omdat de benodigde transport- en eigendomspapieren ontbraken, overweegt de Franse overheid om de fossielen terug te sturen naar hun land van herkomst. De tanden zijn oorspronkelijk van zee-dinosauriërs die miljoenen jaren geleden in het gebied leefden dat we vandaag als Marokko kennen.

Voorlopig laat de Franse douane de zaak niet los en onderzoeken ze de herkomst en het eigendomsrecht van de tanden. Of de fossielen worden teruggestuurd naar Marokko of ergens anders terechtkomen, blijft voorlopig nog onduidelijk. Eén ding is zeker: de Franse douane heeft haar tanden stevig in deze zaak gezet.

INTERVIEW

Marlena Tokarska & Louise Schreurs

“Soms moet je mysterieus verdwijnen om harder terug te komen”

Jente Pironet sluit een oud hoofdstuk af en begint een nieuw. Binnenkort mogen we zijn nieuwe plaat verwachten. “De muziek vloaide er deze keer gewoon uit.”

Antwerpen is pas traag aan het ontwaken wanneer Jente, met gitaar op zijn rug, om de straathoek verschijnt. Hij heeft een sterke koffie nodig, want hij heeft een volgeplande dag voor de boeg. Zo gaat de drukte gewoon door. Hij heeft vorig jaar op grote festivals zoals Pukkelpop en Dranouter gespeeld, getourd door de Benelux en de soundtrack van De Warmste Week gemaakt. “Ik heb nog niet genoeg afstand om daarop terug te kijken,” biecht hij op. “Het is heel chaotisch en druk geweest. Er waren zoveel leuke momenten. Ik heb veel nog niet op een neutrale manier kunnen bekijken maar nu begint alles een beetje te zakken.”

“Het huidige schrijven is persoonlijker, het voelt meer aan als een rouwproces dat dingen verteert.”

Leg je de lat hoog voor dit jaar?

Eigenlijk wel. Ik heb geleerd dat het na een drukke periode belangrijk is om wat afstand te bewaren. Je moet zien dat je jezelf of de markt niet oververzadigt. Soms moet je mysterieus verdwijnen om harder terug te komen. Ik ben ook bezig met een nieuw hoofdstuk, namelijk het opnemen van het nieuwe album. We werken nu vooral veel achter de schermen.

Merk je bij het opnemen van het nieuwe album dat de gebeurtenissen van de afgelopen twee jaar muzikaal een invloed hebben gehad op jou?

Heel veel (lacht). We hebben zoveel opgetreden dat ik merk dat er meer nadruk ligt op het livegegeven. Alles moet meer openbloeien en niet altijd timide blijven. Er moet meer energie in de show zitten. Ik heb ook een hechte band met de bandleden die mee zeggenschap hebben over wat er gebeurt. Ik werk nu anders dan ik ooit heb gewerkt: meer instinctief. Vroeger kon ik gemakkelijk alle details overdenken, maar nu weet ik dat alles uiteindelijk samenkomt.

Dit is de eerste plaat die je maakt zonder Sarah Pepels, waarmee je tot voor kort een duo vormde. Vind je meer vrijheid in het autonoom creëren of mis je het collectieve gegeven?

(denkt na) Het is een feit dat het huidige schrijven persoonlijker is, meer aanvoelt als een rouwproces dat dingen verteert. Vroeger schreef ik ook al grotendeels alleen, maar dan werd er democratisch gekeken naar wat ermee zou gebeuren. Nu kan ik mijn visie wat meer doorduwen, maar er komen uiteindelijk ook nieuwe mensen op mijn pad zoals Tobie (Speleman, producer en mixing engineer, red.) die mee inspraak heeft, net zoals mijn bandleden. Dat is uiteindelijk ook heel normaal, want je werkt in een team.

Als ik Sebastiaan (Leye, red.) overlaps laat doen, als ik Boris (Van Overschee, red.) bas laat spelen of Bram (Vanhove, red.) laat drummen, komen ze met een miljard ideeën af. Zij hebben een goede invloed en dat is zo waardevol. Het is zoals koffie maken: als er nog melk en suiker en slagroom bijkomt dan krijg je... (denkt na) God weet wat allemaal!

Heb je er ooit over nagedacht een feature uit te brengen met een andere artiest?

Zeker wel, ja. Er bestaan een paar losse ideeën. Ik weet dat enkele huizen van Tobies studio iemand speciaal woont, dus er bestaat een kans dat hij even komt meedoen, maar dat is nog niet zeker. Je weet maar nooit. Het is zeker geen prioriteit, maar wel een fijne bijkomstigheid.

In een digitaal tijdperk waarin muziek zo gemakkelijk op de computer kan worden gemaakt, kies jij ervoor om echte instrumenten op te nemen. Is het een bewuste keuze om zo analoog mogelijk te werken?

Zeker en vast wel. Er zijn bepaalde dingen die je niet kan programmeren, namelijk een soort menselijk gevoel.

Als je een drummer en een bassist samen laat spelen, geven ze een eigen schwing aan de muziek. Je krijgt dan meteen een soort echtheid, een emotie. Je kan zang ook autotunen en perfect maken of je kan uit de buik zingen. Dan is er misschien ergens een hoek af, maar dat maakt het juist charmant. Het moet voor mij heel echt voelen allemaal.

Jouw nieuwe plaat zal ook wat ruiger klinken. Is jouw muzikaal referentiekader veranderd tegenover de vorige plaat?

Ik denk dat het een beetje te maken heeft met ouder worden. Mensen zeggen ook vaak dat een album actie-reactie is en dat je jezelf afzet tegen wat je al beu bent gespeeld. De muziek vloeide er deze keer gewoon uit en zowel het label als de bandleden reageerden positief op de nieuwe demo's dus ben ik in dat genre blijven schrijven.

Het is geen wereld van verschil, maar het is inderdaad wat steviger. Ik heb vooral zin om de nieuwe muziek live te brengen. Als je jezelf moet inhouden op een podium, is dat vermoeiend. Ik wil gewoon de energie voelen en rondspringen.

Binnenkort krijgen we al een voorproefje te horen, want jouw eerste single komt op 29 april uit.

Inderdaad. Het liedje heet "Lay Me Down" en het gaat over wat ik de voorbije jaren heb meegemaakt: veel ups en downs, veel chaos. Het is een soort smeekbede waarin ik vraag of iemand mij even over mijn hoofd wil strelen, mij wil neerleggen en zeggen dat het allemaal goedkomt. Het is een smeekbede voor een beetje rust.

Kun je ons vertellen wanneer we het nieuwe album mogen verwachten?

Ruwweg eind oktober, begin november.

In juni sta je op TW Classic en deel je het podium met muzieklegende Robbie Williams. Kijk je uit naar het nieuwe festivalseizoen?

Ik kijk er zeker naar uit! Er komen een paar heel leuke festivals. En Robbie Williams ontmoeten, ik weet niet hoe dat gaat aflopen (lacht). Maar aangezien de plaat pas na de zomer uitkomt, zullen we niet meteen met een volledig nieuwe set spelen.

"Mijn nieuwe single is een soort smeekbede waarin ik vraag of iemand mij even over mijn hoofd wil strelen."

Wel met een paar teasers?

Absoluut!

Om af te sluiten: als je op eender welk festival(podium) zou mogen staan, welk zou je dan kiezen?

Ik denk dan aan Glastonbury in de UK, als we daar ooit geraken. You never know.

Ik blijk dus het omgekeerde van een taoïst te zijn - namelijk Carrie Bradshaw: shopziek en frigide.

Taozempic

Mijn minnaar ziet er de laatste tijd eindelijk mooi uit. Hij beweert dat het effect te danken is aan zijn nieuwe lifestylecoach die zich met hem verdiept in traditionele Chinese geneeskunde en filosofie. Hij heeft zich ontdaan van overbodige objecten en zijn appartement symmetrisch heringericht. Lao Zi wist duidelijk al zes eeuwen voor Christus wat Ludwig Mies van der Rohe millennia later zou verklaren: less is more. Het is echter niet dankzij een van die stoffige mannen (laat staan mijn mallotige minnaar) maar dankzij Patricia de Martelaere dat ik kennis heb gemaakt met het taoïsme. Deze spirituele Ozempic heeft twee zaken tweegebracht in mijn leven: ik heb meteen drie andere minnaars in de steek gelaten en mijn eerste les Qi gong bijgewoond tussen een hoop perimenopauzale vrouwen. In mijn splinternieuwe sportkledij slaakte ik een zucht van opluchting. Wat bij mij wel nog in balans is, is mijn aantal voorhoofdrimpels.

Het taoïsme predikt wu wei: de kunst van het niet-handelen, een totale overgave aan de stroom van het bestaan. Wanneer ik echter dingen laat vloeien, mors ik. Evenmin kan ik niet niet-handelen want dat zou impliceren dat zwijgen de superieure expressievorm is en mijn leven bestaat helaas uit het nodeloos worstelen met woorden. Het taoïsme moedigt verlangens aan, zolang ze niet de overhand nemen. Ik kan echter wel een duwtje in de rug gebruiken – het geopolitieke klimaat maakt mij asexueel. Ik blijk dus het omgekeerde van een taoïst te zijn (namelijk Carrie Bradshaw: shopziek en verrassend frigide).

De volgeboekte yoga- en meditatielessen getuigen van een collectieve obsessie met balans, zelfontplooiing en minimalisme. Oosterse filosofieën worden met dezelfde gretigheid als Ozempic geconsumeerd. Ironisch hoe iets dat consumptie verwerpt, veranderd is in een kapitalistisch product, een winstgevende trend. Mijn minnaar noch ik zijn er nochtans immuun voor. Ik laat de qi door mijn lichaam stromen en fantaseer vol verrukking over mijn volgende grote aankoop.

INTERVIEW

Luna Mewissen
& Anne Sauviller

Hedy d'Ancona: "Ik blijf hoopvol, maar af en toe ben ik wel bezorgd"

Hedy d'Ancona (87) is een vooraanstaand feministe en oud-politica, die zich al vele jaren inzet voor vrouwenemancipatie en voor een rechtvaardige samenleving. In 1968 richtte ze samen met Joke Kool-Smit de actiegroep 'Man-Vrouw-Maatschappij' (MVM) op. Hoewel d'Ancona niet meer actief aan het werk is, blijft ze geëngageerd. Zo is er in januari een heruitgave van haar boek 'Het persoonlijke is politiek' verschenen en spreekt zij zich regelmatig uit over actuele thema's.

We lopen door een rustige straat in Amsterdam. Er zijn bijna geen mensen, alleen een paar toeristen langs de gracht. De zon schijnt, maar het is nog een koude dag in maart. We bellen aan en Hedy d'Ancona opent vrolijk de deur. Ze toont waar ze net zat te lunchen: voor het raam, in de zon. We gaan aan tafel zitten, waar we de tijd krijgen om haar woonkamer te bewonderen: modern, kleurrijk en vol met kunst. Ons gesprek begint meteen over de feministische mars op 8 maart in Amsterdam.

Wat vond u van de feministische mars?

"Daar was ik enthousiast over. De opkomst werd geschat op twintigduizend. En ja, de publiciteit rond die achtste maart: zo'n explosie is wel aardig, maar daarna is het weer weg. Vrouwenemancipatie zou gedurende het hele jaar zo in de belangstelling moeten staan.

Een onderwerp waar ik me de laatste tijd druk om maak, is dat 's avonds de publieke ruimte meer van mannen is dan van vrouwen. Dat vind ik onrechtvaardig. Het woord publieke ruimte betekent dat die van iedereen moet zijn en dat is dus niet zo, want vrouwen voelen zich 's nachts vaak onveilig."

"Ons werd altijd gezegd: als de kennis er maar is en het onderwijsniveau gaat omhoog, dan volgen het inkomen en de macht vanzelf."

Zijn er tegenwoordig minder feministen?

"Ik klaag niet over het aantal feministen, dat zijn er nu veel meer dan vroeger, maar het grote verschil is dat zij geen beweging vormen. Aan loslopende feministen is er geen gebrek, maar je moet je mobiliseren. Je moet begrijpen dat de politiek onder de indruk raakt wanneer je een beweging bent. Dat is een les die ik heb geleerd in de tweede golf."

"Het is van belang dat je verwelkomend bent naar iedere vrouw, maar sommige vrouwen zegt het feminisme niets. Je kan nu niet meer met die vrouwenbeweging van vroeger aan komen zetten. Die was niet echt inclusief, niet expres, maar het waren voornamelijk hoogopgeleide witte vrouwen.

Hoogopgeleid is helemaal niet zo'n idiote eis, want dat is het enige wat succesvol is gebleken in al die jaren. Het opleidingsniveau van vrouwen in Nederland is van een achterstand in de jaren zestig omgedraaid naar een voorsprong. Ons werd altijd gezegd: als de kennis er maar is en het onderwijsniveau gaat omhoog, dan volgen het inkomen en de macht vanzelf. Het is een schande dat die onderwijsvoorsprong zich niet heeft vertaald in gelijk loon voor gelijk werk. Het heeft overigens ook niet gezorgd voor een evenredige verdeling van de macht.

Er zijn blijkbaar toch andere factoren die ervoor zorgen dat je daar niet doorheen komt, ondanks dat onderwijs. Dat is kennelijk een soort solidariteit waarvoor mannen geen club hoeven op te richten.”

Hebben we anno 2025 de rolpatronen doorbroken die u met Man-Vrouw-Maatschappij wilde bestrijden?

“Die rolpatronen waren toen anders ingevuld. Wij vonden het raar dat van vrouwen verwacht werd dat zij huisvrouw of moeder zouden worden. Als zij eenmaal die heilige status van moeder bereikt hadden, moesten zij tevreden zijn, ongeacht hun ambities. MVM is mede begonnen om dat rolpatroon te doorbreken. Het was voor veel vrouwen zo’n opluchting om te horen dat het geen individuele gekte was als je niet gelukkig was in die rol van moeder, maar dat het een gedeeld onbehagen was. De traditionele genderrollen zijn tijdens de tweede golf wel doorbroken. Er is tegenwoordig veel meer vrijheid, maar er blijft kennelijk iets in het systeem zitten, waardoor vrouwen toch die achterstand behouden.”

Heeft u tijdens uw politieke loopbaan te maken gehad met haatreacties?

“De haatreacties tegen vrouwelijke politici zijn veel erger nu en dat komt door de sociale media. Aan de Universiteit van Utrecht is een onderzoek gedaan naar het aantal negatieve reacties per dag die vrouwelijke politici ontvingen. Bij Sigrid Kaag en Sylvana Simons liep dat op tot honderden per dag, echte haatreacties.

“Als een vrouw zich zo zou gedragen als Trump, dan zou die vrouw meteen worden opgesloten!”

Het zijn allemaal vrouwen die een hoge functie bekleden. Daarbij kun je tegenwoordig online gemakkelijk je vuil spuwen. Die reacties zijn veel erger dan in mijn tijd. Er was soms wel verachting,

ook in kranten door zo’n woord als kakelen te gebruiken, alsof je een kip bent, dat is zeer denigrerend. Maar zo systematisch en zo massaal als de vrouwenhaat zich nu vertaalt bij vrouwelijke politici: nee, ik kan niet zeggen dat ik dat structureel en op die manier heb meegemaakt.”

In uw boek, Het persoonlijke is politiek, zei u dat de Europese gedachte voor u een reden was om in Europa te geloven. Europa als waarborg voor sociaal fatsoen, dat mensenrechten beschermt en fascisme bestrijdt. Denkt u dat de Europese Unie nu nog steeds deze functie heeft?

“Dat kan je moeilijk zeggen. Nu Trump zo idioot en vijandig doet, denk ik: eindelijk zouden we een soort fierheid moeten ontwikkelen voor dat eigen werelddeel. Dwars door alles heen zijn er toch nog een paar landen, zoals Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk, die het behoorlijk goed doen. Daarom heb ik nog steeds mijn hoop gevestigd op Europa.

Ze zijn in Nederland wel al begonnen met vragen te stellen over het abortusrecht. Dat is natuurlijk best gevaarlijk. Bij het rechtspopulisme is het abortusrecht het eerste wat op de schop gaat. Het tweede zijn de cultuur en de kunst. Kijk maar naar Amerika: als een vrouw zich zo zou gedragen als Trump, dan zou die vrouw meteen worden opgesloten! Ik denk dat je het je ook helemaal niet kan voorstellen. Als ze zo raar zouden doen, dan zou dat toch nooit geaccepteerd worden [lacht].”

In een interview in 2017 gaf u aan dat u dacht dat het niet meer goed ging komen met de PvdA. U zei toen dat u meer zou voelen voor een nieuwe linkse partij. Denkt u hier nog steeds hetzelfde over?

“Ik zou me tegenover het extreemrechtse geweld niet meer de luxe willen permitteren van allemaal versnipperde partijen. Je moet een grote linkse beweging kunnen opzetten met partijen zoals Volt, Partij van de Dieren, D66 en GroenLinks-PvdA. Samen moeten we een soort gelegenheidscoalitie vormen en die proberen te voorzien van een visie met een aantal eisen en strijdpunten. Ik zou dat een veel weerbaarder situatie vinden.”

Veel jongeren maken zich zorgen over de toekomst. Deelt u die zorgen of bent u toch nog optimistisch?

“Ik ben nogal verbaasd dat ik zoveel jongeren ken die helemaal niet pessimistisch zijn. Op de één of andere manier hebben zij toch hoop dat er wel weer een oplossing komt. Ik was eerst een beetje somber en toen werd ik weer opgewekt. Daar is geen rationele aanleiding voor, dat is gewoon mijn aard. Als je er heel somber om bent, dan verpest je de tijd die er nog wel is door te somberen, terwijl je er weinig aan kan doen. Ik blijf hoopvol dat het goed zal komen, maar af en toe ben ik wel bezorgd.”

Tragedie in Épinay-sur-Orge: de moord op Louise (11)

De moord op de 11-jarige Louise in Épinay-sur-Orge schokte heel Frankrijk. Wat begon als een onschuldige vrijdagmiddag eindigde in een tragedie die diepe sporen nalaat, zowel in haar familie als bij de hele natie.

De elfjarige Louise Lassalle kwam vrijdag na school in Épinay-sur-Orge, in de buurt van Parijs, niet meer thuis. Haar familie werd ongerust en belde enkele uren later de politie. Zaterdag zette de politie een zoekactie op touw en schakelde speurhonden, een helikopter en een drone in. De zoektocht eindigde tragisch toen ze haar lichaam zaterdagochtend om 2u30 terugvonden. Haar lichaam vertoonde sporen van slagen en ze was meerdere malen gestoken met een mes. Onderzoek wees uit dat er geen sprake was van seksueel misbruik.

Doorbraak in het onderzoek

Er werden meerdere verdachten opgepakt voordat de politie op een juist spoor terechtkwam. De politie was op zoek naar een man met een zwarte donsjas en een pet, die samen met Louise op camerabeelden was vastgelegd. Hij leek haar enige tijd te hebben achtervolgd. Een vriendin van Louise vertelde de politie dat zij de man samen met Louise het Bois des Tempeliers had zien ingaan. Dankzij een buurtonderzoek kon de man, Owen L., worden geïdentificeerd. Zijn 19-jarige zus herkende hem op de camerabeelden en gaf deze informatie door aan de politie.

Na langdurige ondervraging en initieel ontkennen, gaf Owen L. uiteindelijk toe betrokken te zijn bij de moord. Naast Owen L. werden ook drie van zijn familieleden gearresteerd: zijn moeder, vader en vriendin. Zij werden ondervraagd en later opgepakt wegens tegenstrijdigheden in hun verklaringen. Zowel zijn moeder als vriendin hadden hem een vals alibi gegeven. Zijn vriendin bekende later de waarheid.

Motief en verloop van de moord

Volgens Owen L. was hij op die bewuste dag buiten gaan wandelen om af te koelen nadat hij was uitgelachen om een verloren Fortnite-wedstrijd. Tijdens zijn wandeling kruiste hij het pad van Louise, die na school op weg was naar huis. Hij besloot haar te volgen en lokte haar mee het bos in onder het voorwendsel dat hij iets verloren had. Eenmaal in het bos bedreigde hij het meisje met een mes en deed hij alsof hij haar geld en waardevolle spullen wilde stelen. Toen Louise begon te schreeuwen, raakte Owen L. in paniek en stak Louise meerdere keren. Louise probeerde zich nog te verweren, maar ze was kansloos. Tijdens zijn bekentenis gaf Owen L. aan dat hij spijt had van zijn daden en dat hij nooit de intentie had om te moorden.

Daderprofiel

Owen L. was geen onbekende voor de politie. Hij had eerder al enkele kleine misdrijven gepleegd en werd in het verleden gearresteerd voor de mishandeling van zijn minderjarige zusje. Bekenden omschreven hem als een fervent gamer met een wisselende persoonlijkheid. Hij woonde in dezelfde wijk als Louise, maar het is onduidelijk of zij elkaar kenden.

Reacties

Heel Frankrijk is in shock, zeker in de gemeente waar Louise woonde. Vrienden, familie, klasgenoten, medeleerlingen en mensen uit de omgeving legden bloemen en knuffels neer voor het jonge meisje. Ze zijn verbaasd dat zoiets is kunnen gebeuren. Een klasgenootje meldde: "Het feit dat ze er niet meer is ... dat is vreselijk."

De laatste sigaret: Herman Brusselmans geeft de pijp aan Maarten

“De dood komt naderbij, dat is zeker. Of nee, de dood blijft waar hij is, en ik kom naderbij.” In de nacht van 2 op 3 maart heeft de dood Herman Brusselmans eindelijk ingehaald na een lange strijd tegen longkanker. Met zijn dood verliest de kleine Roman niet alleen zijn vader, maar verliest Vlaanderen ook een gevierd schrijver en media-icoon.

Brusselmans' oeuvre bestaat uit 85 werken, die vaak een hoog autobiografisch gehalte hebben en thema's als alcohol, sigaretten en seks behandelen. Zijn boeken spelen zich meestal af op het platteland van de jaren zestig, de tijd waarin Herman opgroeide in Hamme. “Ik ben een serieuze schrijver die moeilijk zijn lach kan inhouden”, getuigde Herman in het Nederlandse praatprogramma ‘Pauw’. Verder vertelde hij dat ondanks dat hij dag en nacht bezig was met literatuur, hij niet serieus werd genomen in het literaire milieu door zijn verschijningen in televisieprogramma's.

De voetbal of de pen?

Brusselmans' carrière had er erg anders uit kunnen zien. In het tv-programma ‘Het Huis’ vertelde hij dat hij bijna profvoetballer was geworden. Midden jaren zestig speelde hij voor Lokeren en daar werd hij gescout. Zijn trainer Leon Nollet nam hem en zijn vader apart en beloofde van Herman een profvoetballer te maken in ruil voor 100.000 frank onder tafel. Hermans vader was niet gediend met dit voorstel en vertrok woedend. Dat betekende het einde van een mogelijke professionele voetbalcarrière. “Ik heb nooit spijt gehad dat ik geen voetballer ben geworden, wel spijt dat ik nooit drummer ben geworden.” In 1975 begon Brusselmans aan een studie Germanistiek aan de Universiteit van Gent.

Drie jaar later richtte hij zich volledig op literatuur. Zijn debuut volgde in 1982 met de verhalenbundel ‘Het zinneloze zeilen’, en in 1985 brak hij door met ‘De man die werk vond’. Daarnaast was hij ook actief als columnist bij onder andere Humo.

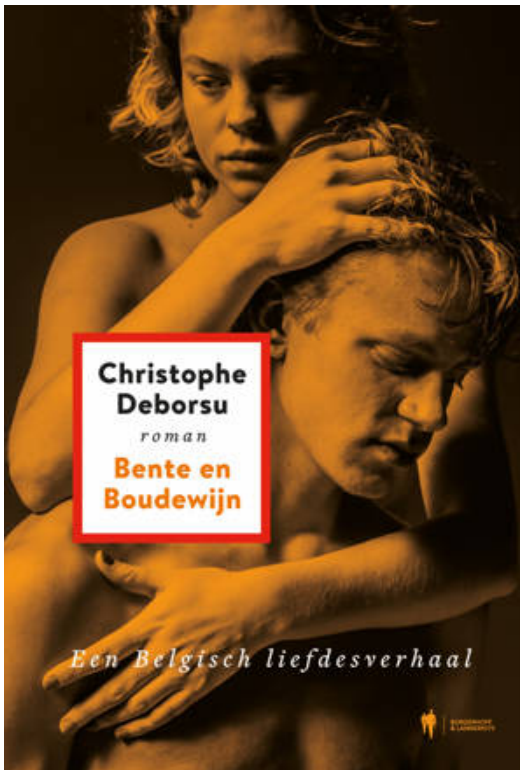
Kritiek

Hoewel Brusselmans een grote schare fans had, zijn er ook veel mensen die hem niet konden uitstaan. Zijn provocerende opmerkingen en scherpe kritieken vielen niet altijd in goede aarde. Zo spande Ann Demeulemeester een rechtszaak tegen hem aan wegens een denigrerende passage over haar in zijn boek ‘Uitgeverij Guggenheimer’ (1999). Ook de Nederlandse zangeres Anouk moest eraan geloven. In zijn column in het tijdschrift ‘Nieuwe Revue’ bekritiseerde hij de zangeres om het aantal kinderen dat ze heeft en noemde hij haar onder andere “een blonde del die de pil weigert te slikken”. Recent kwam hij nog in opspraak vanwege een column in Humo waarin hij het volgende schreef: “ik word zo woedend dat ik iedere Jood die ik tegenkom, een puntig mes los door de keel wil rammen.” Deze uitspraak veroorzaakte groot ophef binnen de Joodse gemeenschap en leverde hem het vooruitzicht op een nieuwe rechtszaak op.

Reputatie

Naast een gerenommeerd schrijver was Brusselmans ook een bekend mediafiguur met een bijzondere reputatie. Zijn uiterlijk alleen al was erg opmerkelijk met zijn typische lange haren. Daarnaast stond hij bekend om zijn opvallende uitspraken in tv-programma's, zijn nicotineverslaving én zijn relatie met de 34 jaar jongere Lena. De laatste jaren van zijn leven is hij bij een jong publiek bekend geworden als jurylid van de Slimste Mens. Daar waren zijn moppen en uitspraken aanstootgevend, maar al milder dan uitspraken die hij eerder in andere tv-programma's had gedaan. Over zijn relatie met Lena was hij altijd heel openhartig, vooral over hun seksleven. Ook zijn sigarettenverslaving was heel typerend. “Ik heb mijn eerste sigaret op mijn negende gerookt. Ik ben dus altijd een roker geweest.” Deze verslaving is ook wat hem het leven gekost heeft.

“De eerste die niet sterft, moet nog geboren worden.” Hermans begrafenis zal 8 maart plaatsvinden in intieme kring. Afscheid nemen van de schrijver kan op 7 maart in de Sint-Baafskathedraal in Gent.

Deborsu schrijft meeslepende roman over toekomst van België

In Bente en Boudewijn belicht Deborsu het actuele vraagstuk over de toekomst van België. Blijven Wallonië en Vlaanderen verenigd of valt het land uiteen? In deze meeslepende roman bepaalt de lezer zelf het einde.

Deborsu vertelt het intrigerende liefdesverhaal van Bente, een Vlaams-nationaliste, en Boudewijn, een Waalse Belgischgezinde. Hun relatie staat onder druk door de ouders van Bente, die sterke banden hebben met het Vlaams Belang. Onder hun invloed raken Bente en Boudewijn betrokken bij de ontvoering van Bart De Wever – een passage die zich afspeelt in 2026 en het land op zijn kop zet. Met deze historische fictie doet Deborsu nadenken over de toekomst van ons land.

De auteur laat afwisselend verschillende personages aan het woord en voorziet elk fragment van tijd en locatie. Die diverse perspectieven geven de lezer een veelzijdige beleving van het verhaal en laten hem in de huid van elk personage kruipen.

Door tijd en locatie te vermelden kan Deborsu moeiteloos door de tijd springen, wat de spanning in het verhaal houdt.

Het hoofdthema van de roman is actueler dan ooit. Het debat over de toekomst van België speelde een prominente rol tijdens de verkiezingen van juni 2024. Ook de ontvoering van Bart De Wever trekt de aandacht, aangezien die in de echte wereld aan het begin staat van zijn ambtstermijn als Belgische premier.

Deborsu werpt echter een vernieuwende blik op dit eeuwenoude debat door de toekomst concreet te maken. Richting het einde van het boek moet de lezer een test invullen die bepaalt welk slot hij zal lezen. In einde 1, "De Val van België", splitst het land. In einde 2, "De Wil van België", blijft België verenigd. Deborsu daagt de lezer zo uit om na te denken over het debat.

Door de twee eindes te schrijven erkent Deborsu dat hij niet weet welk pad het land zal bewandelen. Een glazen bol heeft Deborsu helaas niet, maar de toekomst van ons land is de moeite waard om over na te denken.

Dit zijn dé hotspots voor jouw weekendtrip in Antwerpen

Welkom op Student for Students – dé blog waar je als student tips krijgt van een medestudent. Ik ben Leonie, tweedejaars Taal- en Letterkunde aan de Universiteit Antwerpen, en in deze blogpost deel ik de leukste hotspots voor jouw weekendtripje in Antwerpen. Van koffiebars tot kunst, van marktsnuisterijen tot avondjes uit: dit zijn mijn favoriete plekken in 't Stad die je zeker niet mag missen.

Verken de stad per fiets

Eerst en vooral: hoe geraak je bij al die leuke plekjes? Geen zin om alles te voet te doen? Geen zorgen. Voor slechts vijf euro scoor je een dagpas voor de Velo's, de deelfietsen van Antwerpen. Met 306 stations verspreid over de stad, is er altijd wel eentje in de buurt. Moe van het fietsen? Laat je Velo gewoon achter in het dichtstbijzijnde station. Want zo doen de locals dat hier hè ;)

1. Koffiekoeken & wijnen met de meiden: Bakkerij Funk

Start je ochtend in Bakkerij Funk, genoemd naar Funky, de geliefde zwarte labrador van co-owner Lisa. De bakkerij in de Kronenburgstraat is een concept van Dennis van Peel en Lisa Wynen van Have A Roll (ja, van die populaire kaneelbroodjes). Op hun steeds wisselende menu vind je elke week acht verschillende gebakjes: gevulde croissants, chocoladekoeken, en fruitige opties zoals blueberry crumble of abrikoos met pudding. Hun inspiratie? De bekende Lille Bakery uit Kopenhagen. 's Ochtends is het perfect voor een koffie en gebak, later op de dag kan je er natuurlijke wijnen proeven van Belgische leveranciers.

Kronenburgstraat 41A

2. Zuiderse markt op het Theaterplein

Zin in een mix van lokale en Zuiderse lekkernijen? Dan moet je in het weekend naar het Theaterplein trekken. Tijdens de Vogelenmarkt komen Antwerpse studenten hier samen voor een decadente get-together in openlucht. Snuister tussen vintagekledij en accessoires, proef heerlijke kaaskroketten en bestel een zomers boeketje met een glaasje bubbels in de hand. Véél leuker dan een stoffige tweedehandswinkel.

Exotische markt – zaterdag 8u-16u

Vogelenmarkt – zondag 8u-13u

Oudevaartplaats, Theaterplein en omgeving

3. Kunst met een grote K: KMSKA

Dé culturele hotspot van dit lijstje is zonder twijfel het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen. Na meer dan tien jaar renovatie is het museum eindelijk terug open voor bezoekers. Dompel je onder in zeven eeuwen kunst: van Vlaamse primitieven tot expressionisten of bezoek de verschillende expo's die het museum te bieden heeft.

Honger gekregen van al die Bruegel-taferelen? Spring dan even binnen bij Madonna, het grand café naast het museum. Ideaal voor een stevige koffie of een fancy cocktail.

Tip: Van 31 januari tot 4 mei 2025 loopt de expo Panamarenko – Oneindige verbeelding, ter ere van zijn 85ste verjaardag.

Leopold de Waelplaats 1

4. Stadsbioscoop in het FOMU: Cinema Lumière

Zin in een filmavond met een tikkeltje meer sfeer? Bij Cinema Lumière in het Zuid geniet je van zorgvuldig geselecteerde arthousefilms, wereldcinema en documentaires.

Lakenstraat 14

5. Aperitieven aan het water: Bar Paniek

Tussen kunstwerken, botenmateriaal en fietsen aan het plafond zit je bij Bar Paniek verrassend gezellig. Deze oude havenhangar aan het Kattendijkdok is de perfecte plek voor een relaxte apero in het zonnetje. Op de kaart staan enkele speciale biertjes maar liever bestel je – als je het mij vraagt – een 'Paniek' van het vat. Het terras aan het water is een zonnige ontmoetingsplek voor jong volk én boomers.

Let wel op: Bar Paniek opent pas vanaf 16u.

Kattendijkdok-Oostkaai 21

6. Exotische smaken: Fiera

Fiera betekent ‘de betere beurs’ in het Italiaans en dat proef je in hun gerechten. Deze fine dining-plek in de historische Handelsbeurs serveert wereldse gerechten in een sprookjesachtig decor. Een aanrader als je eens écht wil uitpakken.

Lange Nieuwstraat 14

7. Modern ijssalon: Cremerie Germaine

Dat een ferm “crème gelaceke” deugd kan doen, dat weten ze bij Cremerie Germaine als geen ander. Deze moderne gelateria achter het MAS-museum schept duurzame ijsjes op basis van verse melk, zonder kunstmatige aroma’s of kleurstoffen. Voor mij drie bolletjes café op een hoorntje, met slagroom alsjeblieft.

Nassastraat 13

8. Vroeger starten, langer dansen: Turbo Antwerp

Voor wie maar geen afscheid wil nemen van de stad: Turbo Antwerp is dé nieuwe club aan de Kaasrui, vlak bij de Grote Markt. De deuren gaan al open vanaf 19u, dus je kan de hele avond lekker dansen én toch nog fris zijn de volgende ochtend. Ideaal!

Kaasrui 3

Of je nu houdt van cultuur, shoppen, uitgaan of gewoon een goede koffie – Antwerpen heeft voor elke student wat wils. Laat me weten welke spot jouw favoriet is of wat jij nog zou toevoegen!

Universiteit
Antwerpen

Academiejaar 2024 - 2025